

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖG

GRUNDLAGD AV

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

FRITHIOF HELLBERG

SONDAGEN DEN 3 DECEMBER 1922.

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTÖR:
EBBA THEORIN.

*När prinsessan Dagmar
blev fru Castenskjold.*

Till vänster: prinsessan Dagmar och kammarjunkare Castenskjold efter vigseln. Till höger upptill: Kongstedlund, det gamla forna rövarnästet på Jylland, som blivit de nygiftas hem. Nertill: Några av bröllopgästerna på promenad vid Fredensborg. Fr. v.: norske kronprinsen Olaf, prinsessan Märtha, prins Aage och prins Knud. (Foto Damgaard).

FÖRST OCH FRÄMST...

en fråga: Är det inte oktober som heter slaktmånad? Det slaktas i alla fall i november också. Thorsson har slaktat kommittéer och recensenterna slakta böcker så att litet var av författarna darra för sina huvuden. Bök har fått Nordstjärnan men borde rätteligen ha behängts med Svärdsorden för tapperhet i fälttåget mot dåliga författare, enkannerligen hr Martins och hans »Den gula paviljongen» en byggnad som bostadsinspektionen tydligen borde ha ett öga på. Den enda som tagit det litterära bygget i varmt och entusiastiskt försvar är Algot Ruhe som kallat det »ett underverk». Vilket bör vara desto angenämare för underverkets upphovsman då det ses i belysningen därav att på Författarklubbens sammanträde samme hr Ruhe ansåg sig böra uttala att värre pornografisk smörja än hr Martins föregående böcker hade han för sin del aldrig läst. Varpå Daniel Fallström yttrade något som andades idel glädje över hr Ruhes strängt etiska livssyn. Ja det var då det. Och så kommer denna plötsliga omvändelse som tydligt nog visar att ännu är underverkens tid inte förbi. Efteråt lär hr Ruhe ha sålt en av sina egna uppbyggelseböcker till det Åkerlundska förlaget. Varav framgår att om hr Ruhe är en filosof så är han åtminstone av den praktiska skolan.

En man av den gamla skolan har i dagarna övergivit oss. Då Calle Grabow nu sitter uppe hos den gode Guden i sin himmel kan sankte Per med visshet säga sig att en större expert på himlar har han aldrig släppt inom sin port. Vilka världar har inte Grabow själv skapat under de många decennier han setat däruppe på Lagårdslandet och med sitt trollspö samt även något med sina medarbetares pänslar låtit de underbaraste landskap, de ståtligaste riddarborgar, de utsöktaste gemak, de grannaste medeltidsstäder uppstå inför tjusta ögon. En dekorationsmålare har föga förutsättning att älska våra torra fantasilösa nutidssambällen. Jag misstänker att hr Grabow aldrig har målat fram någon modärn femrumslägenhet med w. c. och piskbalkong. Men nog skulle Grabow med tanke på att alla de bostäder han framställt på duken kunnat kalla sig Stockholms största husägare. Att bostäderna inte alltid varit så beboeliga — nåja, det skulle kunna dras upp paralleller i det fallet också.

Det finns inte en teater i Stockholm där inte Grabow kommit oss att se syner. Årtionden ha skiftat, teatrar ha försvunnit, vi ha mistat både Hammerska ladan och många fler, men Grabows målarkärra har segt hållit i sig. Vem minns inte Vasantaseanas underbara prakt på gamla Dramaten eller Hertiginnan av Danzig på Östermalms-teatern, det dyrbaraste som någonsin är gjort av Grabow i utstyrselväg. I fem decennier har han hållit på men när dom började göra teaterdekorationer av skynken och gamla sockerlådor och kasserade anjovisburkar då tog Grabow farväl och for upp till de allra översta suffiterna där sceneri-

erna visserligen också skifta men han slipper stå för dekorationsbytena.

Grabow förstod sig nog inte på den dekorativa förenkling som ger Hamlet med tre draperier och förmodligen En midsommarnattsdröm med fyra antimakasser och ett upphängt köksförklä. Guskelov att det vanligen äts starka middagar innan man går på teatern. Det behövs både helan och halvan och några glas gott portvin för att kunna få fram katedralen i Reims ur åtta kaxlådor och en gammal biljardduk. Den som går på en modärn premiär med en kroppslig ballast av köttbullar med potatis och klass II får en sorgligt fantasilös teaterkväll.

Men fantasi har folk annars till ett förvånande övermått. Hur skulle de annars förmå sig att tro på någon överensstämmelse mellan några kortlappars inbördes läge på en bordsskiva och framtidens outgrundliga kaleidoskop. Nyligen har en spåkvinna i landsorten blivit dömd till böter för utövande av sitt yrke. Vilka förmögenheter som skulle inflyta i stadskassan om man bötfällde alla profetissor i den upplysta huvudstaden! Man kan i en hast få en

Iduns ungdomsföreställning på K. Operan.

En liten Carmen-abonnent.

Som förut nämnt anordnar Idun ungdomsföreställning å K. operan *måndagen den 4 december kl. 6 e. m.* då Carmen gives i hela den nya praktfulla uppsättningen som erhållit så livligt erkännande från konstnärligt håll. Titelrollen innehaves av fru Karin Rydquist-Alfheim. Teckningslistor till föreställningen finnas utlagda i huvudstadens högre läroverk.

hel rad adresser genom att höra sig för hos sina bekanta. Och det är minsann inte bara tjänstekvinnorna utan deras matmödrar också genom alla samhällslager som nöta stolarna hos oraklen. Alla människor veta det således också våra polismyndigheter vilkas overksamhet inte gärna kan tydas annat än som ett tyst medgivande att här utövas en samhällsnyttig verksamhet. Och sedd ur den synpunkten får fru Johansson som lägger stjärna på Söder verkligen en helt annan betydelse. Man vet vilken huvudbry meteorologerna ha för att fundera ut en sån enkel sak som hur det ska blåsa i morgon. Vad är detta för tarvlig strunt gentemot sierskan Lotten Svensson vid Badstugatan som ifall hon utfrågas kan uppge vilken politisk vind som skall blåsa nästa riksdag och ifall en mörklagd herre (Kinmanson) skall få ett kärt brev (bort med måltidstvånget) av en ljuslagd dam (Mälardrottningen) på en mörk väg (kontrollstyrelsen). Givetvis begås här en stor nationell försummelse genom uraktlåtenheten att anställa kungl. spåkvinnor likaväl som blåstprofessorer och stjärnkikare.

Apropå de senare vill professor Bohlin ha bort predikotexterna ur almanackan. Vad har en som aldrig går i kyrkan för nytta av dem menar han förstas. Idealet vore att trycka almanackor för alla slags kategorier hedningar och missionärer, likkistpolerare, dragspelsvirtuoser och pantlånare. Nästa steg blir personliga almanackan för Lindman, Edén, Zöta Heglund m. fl. Albert Ranfts almanacka blir naturligtvis så här:

1 jan. Husandakt med valt kapitel om ödmjukhet inför livets provningar.

Alla onödiga utgifter strykas för året. Resan till Monte Carlo inställes.

Blomsteruppsatser till samtliga recensenters fruar.

Påringning till Svennberg med tillönskan om gott nytt år.

2 jan. Tidningarna studeras. Morgonkuriren som vanligt elak. Jeremia klagovisor kap. 4—5.

Repetitioner på Fastboms nya pjäs och Lehärs operett sättas i gång på Söder och Oscars.

3 jan. Utsikterna ljusna. De andra tidningarna snälla.

Repetitionerna inställas.

4 jan. Resan till Monte Carlo anträdes.

Allting på sin rätta plats. Som Albert Engströms goda vän xylografen Carl Andersson sa när det var tal om vilken inskription man borde pryda väggarna i rådhusets vigselrum med.

Det finns väl bara en som passar där, sa Calle Andersson: Fader förlåt dem ty de veta icke vad de göra.

Celestini

Åkta Spets- & Sidendépôt

Obs! STUREGATAN 6 Obs!

Tel. 77436

2 tr. HISS

Tel. 77436

Till Handarbeten och Utstyrselar:
LINNE, BATIST, SPETSAR, MOTIV, GARN, MODELLER.

Uppritningar utföras omsorgsfullt.

DEN MODERNA KVINNAN OCH HENNES HUSHÅLL

HAR TIDEN SKAPAT EN NY, HÖGT KVALIFICERAD HUSMODERSTYP?

Herr Redaktör!

NI HAR GJORT MIG DEN VERKLIGT stora äran att hos mig anhålla om ett uttalande om »Alma Söderhjelm i hushållet». Jag förstår, att ni därmed avser ett uttalande över huru det kan vara möjligt för den moderna kvinnan, som gör vad man kallar en mans arbete att samtidigt vara en husmor, som i kvalitetsegenskaper inte skiljer sig från den andra, den vanliga husmodertypen, hon med anorna från den tid, då husmödrarna inte behöfde vara herrar varken över sin ekonomi, sina tankar eller handlingar, utan endast öfver sina lås och nycklar.

Ni minns, att jag strax förklarade mig ovärdig, och hänvisade till de gifta nutidskvinnorna, de stora hushållens moderna värdinnor, till henne, som har man och barn och därtill ett hårt läkararbete med sjukhustjänstgöring och en enorm praktik, henne, som har gamla föräldrar eller två olärda systrar eller två onyttiga bröder att försörja, till henne, som håller i jämvikt både sitt stora hem och sin makes balanskonto. Men eftersom ni är envis, skall jag försöka med en snabbtredning. Måhända kan den ge anledning till bemötanden, och därigenom får ni vad ni önskar.

Tiden har så småningom börjat kristallisera ut den så kallade kvinnoemancipationens misstag och felgrepp, dess vinningar, berättigande och till och med något av dess resultat. Ett av dessa första, vilket inte kan undgå att falla i ögonen, är den moderna husmodertypen, hon som hinne med allt, gör allt väl, och ändå inte alls ser ut som en slav och träl.

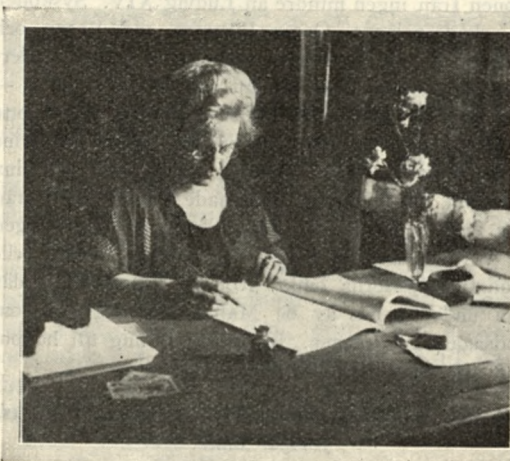
Och med gestalten av henne ha vi ett av de elementäraste missförstånd, kvinno-rörelsen från början gett anledning till, tillrättalagt. Man trodde ju alltid att det första resultatet av denna rörelse skulle bli en generation av slarviga, ointresserade, okunniga husmödrar. Det har visat sig ha varit ett komplett misstag. Tiden är redan färdig med en ny högst intressant och högt kvalificerad husmoderstyp.

Hur har det gått till? Genom att kvinnorna lyft sig över sin egen förmåga.

Men för att ha kunnat det, för att, praktiskt taget, förmå leverera dubbelt — ofta tredubbelt arbete, kräves tre olika ting: tid, kraft och god vilja.

Hur den moderna husmodern kan få sin tid att räcka till, är verkligen ett förundrandsvärt problem. Och här tillåtes det mig kanske att taga mig själv som utgångspunkt. Hur kan t. ex. en kvinna, som själv lagar sin mat, lagar sina kläder, köper upp allt vad hon behöver, har ett stort umgänge, ser folk hos sig, skriver långa brev, läser många böcker — hur kan hon därtill ha tid att göra ett ordentligt, värdefullt arbete? Svaret skulle jag vilja ge med en viss tveksamhet: det går, men det är inte roligt. Hemligheten är givetvis en ytterlig koncentration och självorganisering. Man måste göra allting om vartannat. Man måste göra varje sak undan med ens. Men därtill kommer en annan och mycket större

Doktor Alma Söderhjelm, bekant som litteraturhistoriker (docent och på sin tid t. f. professor i litteraturhistoria i Hälsingfors), och hos oss inte mindre bekant som spirituellt kåsör och skönlitterär författarinna, hinner utom allt annat — historiska studier, skriftställarskap o. s. v. — även att sköta sitt eget hushåll. Denna mångsidighet ger henne här nedan anledning till en spirituellt och träffande betraktelse över den nya tidens kvinna, som skall vara yrkesskicklig och duktig som en man och ändå bibehålla alla sina kvinnliga dygder.

Två faser i den moderna kvinnans (här doktor Alma Söderhjelm) liv. Överst den talangfulla yrkesutövaren, nederst den nitiska husmodern.

Kom ihåg att Iduns förmedlingsbyrå införskaffar ritningar till villabyggen, ger sakkunniga förslag till stilenliga rumsinredningar, anvisning för praktiska köksutstyrslar, förslag till olika slags värmeledningssystem, badrumsanordningar etc. Lämna förslag på litteratur. Gör upp matsedlar för fester, inköper handarbetsmateriel etc.

hemlighet och den lyder såhär: det tar inte så lång tid varken att laga mat eller duka bord, att damma en bokhylla eller att sy i några knappar!! Det är bara en felföreställning, som bibragts oss från våra mormöders mödrars tid, och som nutids-husmodern av gammaldags typ, — och huru mycket har ej dock arbetsmaskineriet för henne förenklats sedan mormors tid — har sitt intresse av att bibehålla. Naturligtvis kan man breda ut ordnandet av en middag över tre veckor och ihopvispningen av en kaka över tre timmar — givetvis kan man använda en hel förmiddag av en arbetskraftig dag för att köpa en trådulle eller tre veckor för att söka sig ett klädningstyg. Men detta kalla vi moderna husmödrar sysselsättning och inte arbete. Om man inte rent utav kunde kalla det för sysselsättningslöshet!

Viktigare och intressantare är spørsmålet, var krafterna tagas ifrån. Jag för min del skulle vilja påstå, att de äro nedärvda. Allting har sin historia, all nutid har sin forntid. Även för att giva den moderna husmoderns typ måste man gå tillbaka. Ty en sådan typ skapas inte genom någon teoretisk eller praktisk reformvilja.

Vad skulle vi nutidskvinnor då ha att tacka dem för, som, så olika oss, levat tidigare än vi? Jo: krafterna, harmonien, tankelösheten.

Den moderna nervläkekonsten har ett osvikligt botemedel. Ligg stilla och tänk intel! Ligg som död, tills livet kommer tillbaka av sig självt. Alla de som arbeta med hjärnan känna till det där underliga ögonblicket, då tankar och idéer vända till en utan ens eget åtgörande, eller sökande, bara för att man en lång natt eller en isoleringsvecka legat i dvala. Det är kanske den stora tanklöshetens ro, i vilken kvinnorna generation efter generation levat, som nu kommer oss till godo. Liksom en vistelse i södern gör att man magasinerar värme, så ha våra husmödrar måhända magasinerat sin kraft för vår räknning.

Men slutligen har väl allt ändå sin personliga stämpel, sitt eget märke. Fråga den moderna kvinnan och husmodern, varför hon ävlas med att göra en mans arbete! Hon skall, om hon är ärlig, svara er, att hon ledes av precis samma drift som ledde hennes mor och mormorsmor: det personliga lyckoberget. Fråga henne sedan, varför hon, som uppnått en mans arbetsmöjligheter ännu vill ödmjuka sig till att koka mat och sy kläder! Och ni skall få höra, att det kommer sig av en annan drift, som är gemensam för oss alla människor: kontinuitetsbehovet, pietetskänslan för det som varit. Och hur hon kan genomföra den påkostande dubbelrollen? Hon vill.

Alma Söderhjelm

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

LUDVIG XIV:S OCH EUGÈNE SUES ÄTTLINGAR

VID STOCKHOLMSTEATRARNAS

Fru Valentine Claesson, född Sue, och hennes berömda stamfader, Eugène Sue.

NÄR EUGÈNE SUE PÅ 1840-TALET SKREV sin berömda roman Den vandrande juden anade han minst av allt att hans egen ätt skulle komma att föra ett kringirrande liv likt Dagobert och hans skyddslingar. Men det är ju en gammal sanning att dikt och verklighet ibland komma varann ganska nära. Och tack vare denna rörlighet hos de levande avkomlingarna liksom hos romanfigurerna har det fogat sig så att en sons sons dotter till Eugène Sue blivit svenska och bor i Stockholm, antagligen för all framtid. För hennes del är nog vandrandet slut. Fröken Valentine Sue, vars intagande bild ses här, har nämligen blivit gift med vår kände skådespelare, hr Åke Claesson. Bekantskapen gjordes i Finland, dit den unga damen flytt från Ryssland efter att —. Men det är kanske bäst att börja från början. Eugène Sue var inte bara romanförfattare utan också en socialt intresserad man. Det ser man på de flesta av hans arbeten. Den vandrande juden avslutas t. ex. med ett kapitel om arbetarbostäder, som verkar något förbluffande ovanpå allt det föregående. Att vara socialist på 40-talet var mer riskabelt än nu och Eugène Sue nödgades också fly ur landet vid omvälvningen 1851 då Napoleon III gjorde sin statskupp mot republiken. Eugène Sue begav sig till Tyskland. Och så börjar vandringen. Hans son Abraham stannade icke i Tyskland utan flyttade över till Finland, där han blev bruksägare. Dennes son, som också hette Abraham, begav sig till Ryssland och blev bofast där liksom hans son Karl — icke Charles med fransk stavning, ty familjen räknade sig icke längre som fransmän. Valentine Sue talar ryska som sitt modersmål och hade ej revolutionen kommit, skulle hon bo där ännu. Men nu fick familjen Sue likt många andra hals över huvud bege sig ur landet. Man slog sig ner i Finland — och resten är känd.

Fru Valentine Claesson kan naturligt nog inte berättat mycket om sin illustra farfars farfar. Ett dyrbart familjebibliotek med minnen från Eugène Sues egen tid är till på köpet försvunnet. Revolutionerna, både de svarta och röda, ha varit onödiga mot Eugène Sue och hans ättlingar.

Ännu litet finare: Skådespelarne Byström äro ättlingar av Ludvig XIV.

Man skulle för övrigt i detta land kunna leta upp åtskilliga andra ättlingar till in- eller utländska

berömdheter. Vi äro som oftast av ett ädelt blod, inte minst vi Anders söner. Framför allt ha vi kanske därför att tacka konung Karl VIII Knutsson, vars döttrar gifte sig med svenska adelsmän och följaktligen i detta nu inom landet ha en oräknelig avkomma. Med Karl Knutsson-ättlingarna kunna endast Vasaättlingarna tävla i antal och anseende.

Särskilt tycks man inom teatervärlden kunna uppvisa många och fina anor. Det förefaller, som om några droppar ädelt utländskt blod skulle gynna frambringandet av konstnärstemperament.

Syskonen Byström t. ex. stamma enligt släkttraditionen från ingen mindre än Ludvig XIV. Syskonen — skådespelarne Oscar Byström vid Vasan och August B. vid Dramaten samt system skådespelerskan fru Anna Byström, nu i Borgå i Finland, — äro barn till bildhuggaren Oscar Fredrik Bernadotte Byström (ägaren till Byströmska villan, nu Prins Carls palats). Deras farmor, överstinnan Carolina Byström, född Asping, stammade i sjunde led från den franska solkungen. Denne hade en son, hertigen av Vermandois, och dennes son nödgades under religionsförföljelserna omkr. 1670 fly till Sverige, där han under namn av de Maltzy slog sig ner som godsägare i Roslagen. En annan ättling till honom var gift med kungamakaren Mörner.

Ett äktenskap från 1700-talet, som på sätt och vis fortgår ännu.

Herr Claesson är inte ensam vid Blancheteatern om att vis à vis sin fru kunna visa på intressanta

Är svensken feg?

CARL G. LAURIN HAR I SVENSKA Dagbladet i något sammanhang uttryckt den åsikten, att svensken är moraliskt feg. I ett sällskap har han t. ex., påstår den utmärkte folkpsykologen, icke moraliskt mod att stå vid sina åsikter, att försvara sina vänner, om de angripas o. s. v. Vi ha låtit frågan om svensken är feg gå vidare till några personer, och här äro svaren.

Advokaten Eva Andén säger:

Det kan jag inte svara på. Jag tror det emellertid inte. Det som i den senaste diskussionen ansetts såsom moralisk feghet, alltså "att inte i tid och otid driva fram sina åsikter, att inte försvara anfallna frånvarande, vem än som angriper dem", o. s. v. är väl inte av den beskaffenheten att föranleda ett så skarpt omdöme. När det verkligen gäller något — svenskarna taga nu en gång ej vanlig konversation på allvar — så tror jag svensken är en nog så god vapendragare för sina åsikter och för anfallna frånvarande.

Vi kanske själva vill välja lämplig tid och plats för våra drabbningar för åsikter och vänner.

Författaren August Brunius, som på det hela taget delar Carl G. Laurins uppfattning, men med mycket intressanta utgångspunkter, har skrivit en längre, intressant artikel i saken, som skall inflyta i Iduns nästa nummer.

Konstnären Rikard Lindström svarar som den temperamentsfulle skämtare han är — ty i varje fall är inte redaktionen säker på att han menar fullt allvar med sina trevliga smädelser:

Den vackraste sidan av vår historia är väl — som ofta och med all rätt påpekats — svenskarnas utomordentliga rättskänsla och disciplin samt trohet mot sin hövding eller konung och de stora krav och uppgifter, som förelagts dem både inom och utom rikets gränser.

(Forts. sid. 1184.)

Skådespelaren Oscar Byström vid Vasateatern och hans höge stamfader, Ludvig XIV.

franska anor. Otto Casparson vid samma teater stammar från en skön och förnäm sydländsk dam med en romantisk historia. Genom sin moder, född friherrinna Klingspor och syster till hovmarskalken greve Klingspor, är han dotterdotter till en av Karl Johan-tidens märkligaste personer, drottning Desiderias hovdam och en av hennes intimaste väninnor, grevinnan Mathilda Valeria d'Orozco. Historien är följande:

När kungamakaren Mörner var i Paris — av dessa antydningar förstår man för övrigt, att nämnde herre på många olika sätt ingripit i svenska öden — åtföljdes han av en Gyldenstolpe och en Montgomery. Den sköna grevinnan hade varit gift med en italienare — det var ett äktenskap, som hade börjat på 1700-talet och som, efter vad vi skola se, fortgår om man så får säga kedjevis än i denna dag. Hon blev förälskad i Gyldenstolpe. När sedan Montgomery friade till henne i brev, kunde hon inte i minnet skilja på de tvås namn, utan trodde att det var den älskade. Först när hon återsåg friaren vid vigseln, uppdagade hon misstaget. Äktenskapet blev icke desto mindre lyckligt. Efter makens död gifte grevinnan för tredje gången om sig med baron Gyllenhaal, som var yngre än hon. Så dog hon själv, och hennes man gifte om sig, ett par gånger till och med. Sista gången han gifte sig, var det med en sjuksköterska, som vårdat honom. Han var då redan gammal, och han tog ut nödljysning för att skaffa sin vårdarinna arv efter sig. För resten blev han efter den glada händelsen frisk igen och dog först 1910. Varpå hans änka gifte om sig med en man, som i sin tur är yngre än hon själv.

Uno Brander och hovdamen.

För övrigt — för att alltjämt hålla oss till skådespelarvärlden — så är skådespelaren Uno Brander ättling till en annan av Karl Johans-tidens berömda skönheter, som märkligt nog först detta år avlidit. Genom sin moder, född d'Ailly, är han dotterson till överstinnan Sophie d'Ailly, född Jennings, vilken var drottning Desiderias sista hovdam.

Är inte genealogien en härlig vetenskap? Låt oss nu bara bilda en Karl Knutssons- eller Vasaättlingarnas släktförening, så kunna vi känna oss befryddade lite var.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRANKKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

IDUNS FÖLJETONG TROTS ALLT

ROMAN AV JOHN GALSWORTHY. AUKTORISERAD ÖVERSÄTTNING AV ELLEN RYDELIUS.

(Forts.)

JAG ÄR EN DÄRE, SOM INTE KAN behärska mig. Tänk! Det är länge sedan du for bort ifrån mig.

Gyp sade med hård röst:

— Jag ville inte ha något barn.

Han sade snabbt:

— Nej, men nu när du fått det, är du glad över det. Var inte obarmhärtig, Gyp! Det är likt dig att vara barmhärtig. Den där flickan — alltsammans är över — jag svär — jag lovar.

Hans hand rörde vid hennes fot genom det mjuka ejderdunstäcket. Gyp tänkte: »Varför kommer han och gnäller för mig så här? Han har ingen värdighet — absolut ingen!» Och hon sade:

— Hur kan du lova det? Du har gjort henne förälskad i dig. Jag såg hennes ansikte.

Han drog tillbaka sin hand.

— Såg du henne?

— Ja.

Han stod tyst och stirrade på henne. Så började han igen.

— Hon är en liten toka. Jag bryr mig inte om hela hennes person så mycket som jag bryr mig om ditt lillfinger. Vad betyder det att man gör på det sättet, när man inte bryr sig om kvinnan? Själen, inte

kroppen är trogen. En man tillfredsställer sin aptit — det betyder ingenting.

Gyp sade:

— Kanske är det så, men det betyder en hel del, när det gör andra olyckliga.

— Har det gjort dig olycklig, min Gyp?

Hans röst hade en hoppfull klang. Hon svarade överraskad:

— Mig. Nej, henne.

— Henne hå! Det är en erfarenhet för henne, det är livet. Det skall icke göra henne någon skada.

— Nej, ingenting kan skada någon, om det ger dig nöje.

Vid denna bittra replik höll han sig tyst en lång stund. Då och då drog han en lång suck. Hans ord fortforo att ringa i hennes hjärta: »Själen, inte kroppen är trogen!» Var han trots allt trognare mot henne än hon någonsin varit och någonsin kunde bli — hon, som inte älskade och aldrig hade älskat honom? Vad hade hon för rätt att tala så, hon som gift sig av fåfänga, av — ja vilket skäl?

Och plötsligt sade han:

— Gyp! Förlåt!

Hon drog en suck och vände bort sitt ansikte.

Han lutade sig ned mot ejderdunstäcket. Hon kunde höra långa, snyftande suckar, och mitt i tröttheten och hopplösheten steg

det upp en slags medlidande med honom. Vad betydde det? Hon sade med halvkvävd röst:

— Det är bra, jag förlåter.

XIV.

Människan har en underbar förmåga att finna sig i saker och ting. Gyp trodde egentligen aldrig, att Daphne Wing tillhörde det förflutna. Hennes skeptiska instinkt sade henne, att vad Fiorsen kunde anse hederligt var mycket olika vad han skulle göra under trycket av tillfällena, omsorgsfullt placerade inom räckhåll för honom.

Sedan hon kom tillbaka, hade Rosek börjat komma på besök igen, han var mycket angelägen att icke upprepa sitt miss-tag, men han förde henne icke bakom ljuset. Fast hans självbehärskning var lika stor som Fiorsens var liten, kände hon, att han icke uppgivit sin förföljelse och noga skulle tillse, att Daphne Wing fick alla möjliga tillfällen att träffa hennes man. Men stoltsheten tillät henne aldrig att göra en antydning om flickan. För resten vad tjänade det till att tala om henne? De skulle ljuga båda två, Rosek, emedan han tydligt insåg det olämpliga i sin första attack, och Fiorsen, emedan hans temperament icke tillät

STOCKHOLMARNÄ OCH DEN SKÅNSKA KARPEN

En präktig karp ur de skånska djupen, vägande sina 4 kg. Genom utmärkta distributionsmetoder får man den smakliga fisken levande till Stockholm.

STOCKHOLMARNÄ, SOM ÖVER HUVUD TAGET INTE ÄRO stora fiskätare, ha nog hittills knappt ens vetat vad karp är. Men det är meningen, de skola få veta det — — —

MÖBLER Vackra modeller.
Bästa utförande.
CARLSSON & REICKE, Möbleringsaffär
Etabl. 1891 Sibyllegatan 19 - Stockholm. Etabl. 1891

Från karpfångsten: karpdamarna tappas ur och fisken fångas med håv ur dyn. (Foto Båge).

Saken är den, att från de stora skånska karpodlingarna vid Perstorp, de största i norra Europa, har förut största delen av fångsten brukat gå till Danmark och till Tyskland, där man räknat karpfen som den finaste fisken. Men nu ha valutaförhållandena stängt marknaden söderut. Och i stället skulle stockholmarna få del av härligheten. Förut har det verkligen varit en "härlighet" också vad angår priset, som i Stockholm brukat gå upp till 4 kr. pr kg. i minuthandeln. Nu ämnar man söka få ner priset till 2 kr. i parti och 2: 50 i minut.

Karpodlingarna vid Perstorp äro mycket imponerande. 3,000 tunnland jord sättas årligen under vatten till karpdammar. Varje höst tappas dammarna ur och i groparna samlas fisken upp, såsom synes av en av bilderna.

I propagandan för karpfen ämna vederbörande också använda det modernaste medlet: filmen. Ovan återgivna bilder äro framställda efter filmfotografier, som på förhand ställts till Iduns förfogande.

NORDLÖFS

H. K. H. KRONPRINSSENS HOVLEVERANTÖR

Handsydda Skodon
Egen tillverkning
Kungsgatan 20
GÖTEBORG

honom att lida, därför att han talade sanning.

När hon beslutat sig för att hårda ut, fann hon, att hon måste leva i nuet, aldrig tänka på framtiden, aldrig tänka mycket på någonting. Lyckligtvis finns det ingenting, som så förleder till tanketomhet som ett spädbarn. Hon ägnade sig åt barnet med förtvivlans energi. Det var ett snällt barn, tyst, en smula förstående. Då Gyp betraktade barnets ansikte och kände dess värme mot sin kropp, lyckades hon dagligen komma i det hypnotiska tillstånd, som är utmärkande för mödrar och idisslande kor. Men barnet sov en hel del, och Betty upptog mycket av dess tid. Dessa timmar, och de voro många, blevo svåra för Gyp. Hon hade förlorat intresset för kläder och hushållsprydighet och endast bibehållit tillräckligt mycket för att tillfredsställa sin kräsenhet. Det var också ont om pengar, tack vare den ständiga avtappningen på grund av Fiorsens oregelbundna behov. Om hon läste, föll hon nästan genast i grubblerier. Hon var avskuren från musikrummet, hon hade aldrig överstigit dess tröskel sedan hon gjort sin upptäckt. Faster Rosamunds försök att föra henne ut i sällskapslivet voro fruktlösa — all glansen var borta från det, och fast fadern kom på besök, stannade han aldrig länge av fruktan att träffa Fiorsen. I detta sakernas tillstånd vände hon sig mer och mer till sin egen musik, och en förmiddag, då hon hittat några kompositioner från sin flicktid, fattade hon ett beslut. Samma eftermiddag klädde hon sig med nöje för första gången på månader och begav sig ut i februarikyran.

Monsieur Edouard Harmost bodde i nedre våningen av ett hus vid Marylebone Road. Han tog emot sina elever i ett stort gårdsrum med utsikt över en liten sotig trädgård. Vallon till börden och med stor vitalitet, åldrades han endast med svårighet, och han hade en känslig vrå i sitt hjärta för kvinnor och en passion för nyheter, även i fråga om musik, som var omätlig. Varje ny upptäckt kom en tår att rulla utför hans mahognyfärgade kinder ned i det klippta, grå skägget, medan han spelade och sjöng melodien flåsande för att be-

lysa nyheten eller rörde huvudet upp och ned liksom om han pumpade. När Gyp visades in i det välbekanta rummet, satt han med de gula fingrarna begravda i det styva, grå håret och sörjde över en elev, som just gått ut. Han reste sig icke genast men stirrade envist på Gyp.

— Å, sade han slutligen, — min kära lilla vän! Hon har kommit tillbaka! Nå det var bra! — Och han klappade hennes hand och såg in i hennes ansikte, som hade en värme och glans, som var sällsynt hos henne numera. Så gick han bort till spiselkranen, tog därifrån en knippa Parmavioler, som hans senaste elev tydligen haft med sig och stack dem under näsan på henne. — Tag dem, tag dem, de voro ämnade åt er. Nå, hur mycket har ni glömt? Kom! — Och han tog henne vid armbågen och nästan tvang henne ned vid pianot. — Tag av er pälsverket.

Och medan Gyp tog av sig pälsjackan, fäste han på henne sina utstående, bruna ögon, som rullade omkring i de lätt blodsprängda vitorna under fyrkantiga ögonlock och buskiga ögonbryn. Hon hade på sig vad Fiorsen kallade »kolibriblusen» — den var mörkblå med stänk av påfågelgrönt och gammalrosa, — och hon såg mycket varm och mjuk ut under pälsmössan. Monsieur Harmosts stirrande blick tycktes dricka in henne, likväl var denna blick icke obehaglig, den hade bara den sorgsna längtan, karaktäristisk för gamla män, som älska skönhet och veta, att deras tid att se dem kort.

— Spela Karneval för mig, sade han. — Vi få snart se.

Gyp spelade. Två gånger nickade han, en gång slog han lätt med fingrarna mot tänderna och visade ögonvitorna, vilket betydde: »Det här måste bli mycket annorlunda!» Och en gång grymtade han. När hon hade slutat, satte han sig bredvid henne, tog hennes hand i sin, och medan han undersökte fingrarna, började han:

— Ja, det kommer snart igen. Ni har förstört er med att spela för den där fiolspelaren! Trop sympathique! Kraften, vi skola bättra på det där. Nu spela vi fyra timmar om dagen i sex veckor, så skola vi nog komma ett stycke igen.

Gyp sade mjukt:

— Jag har ett litet barn, monsieur Harmost.

Monsieur Harmost nästan hoppade till.

— Vad! Det var tragiskt! — Gyp skakade på huvudet. — Tycker ni om det? Skriker det inte?

— Mycket litet.

— Mon Dieu! Nåja, ni är alltjämt lika vacker. Det är alltid något. Nå, vad kan ni göra med det där barnet? Kan ni bli av med det litet? Detta är allvarligt. Här är en talang i fara. En fiolspelare och ett spädbarn. C'est beaucoup! C'est trop!

Gyp log. Och monsieur Harmost, vars yttre människa dolde mycken känslighet, strök hennes hand:

Vad de skulle ha blivit

om de levat i våra dagar behandlas i en rolig serie teckningar av Albert Engström i årets Julkvällen. Man ser våra forna regenter insatta i en nutida miljö och resultatet är både överraskande och muntrande. Vi ta oss friheten återge några prov.

— Ni är fullväxt, min lilla vän! — sade han allvarligt. — Var inte ledsen, ingenting är förlorat. Men ett spädbarn! — Och han spetsade läpparna. — Nå ja! Vi skola åstadkomma saker och ting ännu!

Gyp vände bort huvudet för att dölja läpparnas skälvnig. Lukten av latakiatobak, som hade bitit sig in i allting, och lukten av gamla böcker och noter, en lukt, mörk liksom monsieur Harmosts hy, de gamla bruna gardenerna, den lilla sotiga trädgården där bakom, med kattspåren och det enda förkrympta sumachträdet, den mörkbruna blicken i monsieur Harmosts rullande ögon förde tillbaka denna lyckans tid, då hon kom vecka efter vecka, full av glädje och viktighet och pratade bort en stund, medan hon solade sig i hans ivriga beundran och i musik, hela tiden med en strålände känsla av att hon gjorde honom mycket lycklig och sig själv lycklig och skulle spela mycket bra en dag.

Monsieur Harmosts röst, mjukt sträv, liksom om han visste vad hon kände, ökade hennes rörelse. Hennes bröst höjde sig under kolibriblusen, det kom något vått i hennes ögon, och hennes läppar skälvde mer än vanligt. Han sade:

— Seså! Det enda som vi inte kunna bota är ålderdomen. Det var rätt gjort att ni kom, mitt barn. Musiken är er livsluft. Om saker och ting inte äro alldeles som de borde, så glömm ni det snart. I musiken, i musiken kunna vi komma bort. I alla fall, min lilla vän, kunna de icke taga våra drömmar från oss — inte ens en hustru, inte ens en man kan det. Seså, vi skola få uppleva glada tider ännu!

Och Gyp skuddade av sig denna plötsliga svaghet med en våldsam ansträngning. Från dem, som hängivet tjäna konsten, strålar det ut ett slags skimmer. Hon lämnade Monsieur Harmost på eftermiddagen, smittad av hans passion för musik. Den poetiska rättvisan — på vilken all homöopati är grundad — strävade för att bota hennes liv med en dosis av den medicin, som fördärvat det. Hon ägnade nu alla lediga stunder åt musiken. Hon gick till honom två gånger i veckan, fast beslutet att arbeta vidare men oviss för utgifterna, ty de ekonomiska förhållandena blevo mer och mer förvirrade. (Forts.)

Ur "Vad de skulle ha blivit":
Fredrik I — generalkonsul på Strandvägen
med stora erotiska intressen.

T. v.: Ulrika — medlem av Föreningen för
välgörenhetens ordnande. T. h.: Gustaf III
— stridbar chef för Dramatiska teatern.

KOSTYMER BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI A·B·GÖTEBORG

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

D E R S A O S T A F R Ö U A R

CARIN ÖSTBERG, MAKAS TILL STADSHUSETTS SKAPARE.

PÅ TAKNOCKEN TILL NORDÖSTRA hörnet av Stadshuset, således det som vid Hantverkargatan vänder sig inåt staden står en kvinnostaty vars ungdomliga charm kommer den förbigående att beundrande lyfta sin blick mot denna vackra detalj av det stora bygget. Konstverkets upphovsman bildhuggaren Gustaf Sandberg har format den smärta gestalten efter någon i fantasien skapad modell men åt anletet gav han till en del samma drag som han förut framställt å en porträttbyst av Ragnar Östbergs maka fru Carin Östberg. Något porträtt blev det alltså inte. Men tar man alldeles miste ifall man vågar gissningen att Ragnar Östbergs tanke då han ser den gyllene gestalten av skyddshelgonet Sancta Carin på Stadshusets mur går till en annan Carin som visserligen inte åkallas med helgondyrkan men som i hans hem och i hans hjärta står så högt på tinnarna som en maka det förtjänar.

Om fru Carin själv varit konstnärinna, hade väl något av hennes hand smyckat Stadshusets väggar. Men så är icke fallet. Stadshuset har förresten rätt mycket ansett sig kunna undvara kvinnlig hjälp. Maja Sjöström är så gott som det enda kvinnliga namnet förknippat med det stora byggnadsverket under dess tillblivelse.

Att fru Östberg har konstnärliga intressen är emellertid överlopsgärning att framhålla när det gäller dottern till Ernest Thiel bland vars konstskatter hon haft tillfälle att utveckla sina personliga tycken och även gjort det så att hon bland svenska målare sätter främst Eugène Jansson — under hans tidigare alstring — och Ernst Josephson. Man skulle kunna förmoda att denna kultiverade smak i någon mån inspirerat mannen under uppbyggandet av hans livs storverk. Sånt tjänar ju ingenting till för en utomstående att fråga ty självfallet blir sva-

Carin Östberg f. Thiel.

Carin Thiel vid 8 års ålder.

Det har alltid sitt stora intresse att jämföra en persons utseende som vuxen med hennes eller hans anletsdrag som barn. Den söta, käcka åttaåriga Carin Thiel — ett idealiskt barnutseende — har blivit den charmantaste fru Carin Östberg.

ret alltid nekande. Man får nöja sig med vetenskapen att de partier av Stadshuset som arkitektens maka mest gillar är borgargården — och i den sympatien har fru Östberg talrika instämmanden — samt de 100:des valv, det för allmänheten ännu ganska okända stora rummet som ligger i tornets bottenvåning, en magnifik sal imponerande genom sina mått och sina dimensioner.

Att även den italienska konsten uppskattas av professor Östberg och hans fru ses i deras hem vid Blasieholmstorg där ett stort antal målningar av gamla mästare medförts från deras resor i Italien. Ifråga om utländsk litteratur tycker fru Östberg bäst om den franska — Maupassant är bl. a. hennes älsklingsförfattare — men vore det fråga om att slå sig ner någon stans i utlandet skulle hon helst välja Italien, där himlen och folklynnat bägge äro lika angenämt soliga. Och man föreställer sig gärna att sympatien är ömsesidig. Fru Östberg ser själv ut som en mörkögd landsmaninna till de skönheter som inspirerat Italiens konstnärer till sina beprisade mästerverk. Härmed är emellertid alls ej meningen att antyda några förefintliga resplaner söderut av Ragnar Östberg och hans maka. Stadshuset håller den förre ännu en lång tid framåt fången i sitt torn och den senare trivs av allt att döma utmärkt i sitt nyinrättade hem — familjen har för några månader sedan flyttat till den nämnda våningen, densamma som John Forsell engång bebott. Där är hon en intagande husfru och naturligtvis den mest avhållna mamma för sina döttrar, alltifrån de mera försigkomna skolungdomarna och till den 2-åriga fröken Susanna, som ifall någon konstnär bara så ville, skulle kunna lämna ett näpet tillskott till bildergalleriet i pappas stora hus.

FLORIDOR.

RYSKOR I

RYSSEN OCH KVINNAN — DET ÄR ETT rätt intressant kapitel för en svenska, som plötsligt befinner sig i rysk miljö. I lilla Moskva, som Berlin-Westen, framför allt kvarteren kring Tauentzienstrasse, nu tituleras, kan man göra lustiga iakttagelser i ämnet. Jag sitter i den tätt packade Untergrund, bredvid mig har jag en ryss och mitt emot sitta damer, somliga som klippta ur Elegante Welt, andra barhuvade och i trasor. Den ryske herrn kastar en snabb blick på fötterna, äro dessa små och väl chausserade följer blicken hela kvinnogestalten upp till ansiktet. Väcka fötterna ej hans intresse, går blicken till nästa minimala lackskor. Ni frågar t. ex. en ryss: hur ser Elena Petrovna ut och han svarar: Jo, hon har n:r 35 i skor. . . . Nu är det faktiskt så att ryskorna i regel ha små förtjusande fötter, och som sporten ej förstörat dem som t. ex. stockholmarnas, är 35 ej så ovanligt där som här. Det är för resten en ögonfägnad att se en verkligt välklädd ryska — och det finns många sådana även i exilen här i Berlin.

Om jag beundrar den ryska lyxkvinnan som ögonfägnad, så bugar jag mig på ryskt vis "till midjan" för den ryska intelligenskvinnan, av vilka jag väl

Baronessan Wrangell, som författare känd under pseudonymen Savvati, ser ut som en vacker nunna, skriver böcker om det ryska lantlivet och är själv en idealisk maka och mor.

LANDSFLYKT

känner flera exemplar. Hon har nu vuxit ifrån nihilistidealet med det kortklippta håret och lägger gärna en blårev om sin hals och lagar med kvinnlig mjukhet te på spritköket, ett nödvändigt ryskt attribut i de tusentals "möblierte Zimmer", där den vanligen tronar på lavoarens marmorskiva. Hon talar gärna om Gud och de eviga problemen men syr också en prydlig hälsöm på sina underkläder. Min väninna Olga Vladimirovna älskar vackra kläder, men under två års flykt och faror kring Svarta havet ägde hon bara ett par strumpor, som hon tåligen fick laga med den tråd, som stod att uppdriva. Jag har sett den brokiga strumpfoten, som hon gömmer som ett minne nu och den är ett aktningvärt prov på hemslöjd, stopp på stopp.

der kriget sköterska och hjälpte sin man som är kirurg. En hel månad har hon bott i en vagn på en hamnsprid med Svarta havet på ena sidan och bolsjeviktrupper på den andra. Bolsjevikerna började ge eld på vagnarna ute på piren, och de som sutto därinne, sade farväl åt livet. Då kom i sista minuten ett engelsk fartyg till undsättning och tog dem ombord. Nu lever hon i Cairo, mannen är an-

(Forts. sid. 1182.)

Dålig matlust.

blodbrist, samt därav följande nervositet och svaghet, övervinnes snabbast med järnmedicinen Idozan. På grund av dess 5-dubbla järnhalt och förträffliga sammansättning giver Idozan överraskande resultat. Idozan är utmärkt välsmakande, angriper ej tänderna och bliver billigast att använda. Rådfråga läkare. Fås å alla apotek.

IDOZAN

skadar ej tänderna.

DE GLÖMDA KONSTERNA

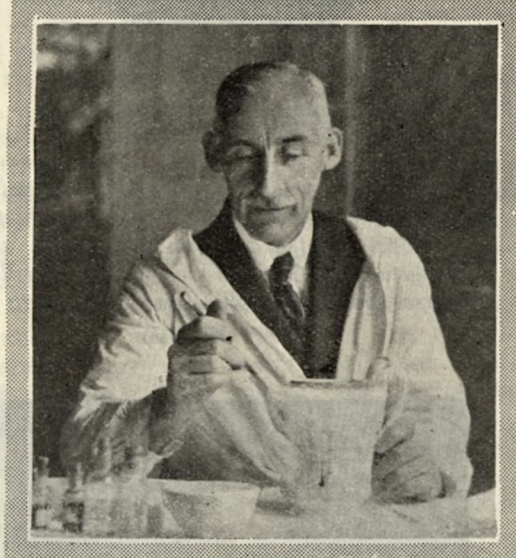
Sittande till vänster fröken Augusta Peterson, den snart 50-åriga målarskolans innehavarinna. Till höger en av hennes mest nitiska lärjungar, prinsessan Märtha. Stående fröken Petersons medhjälparinna, fru Brisman.

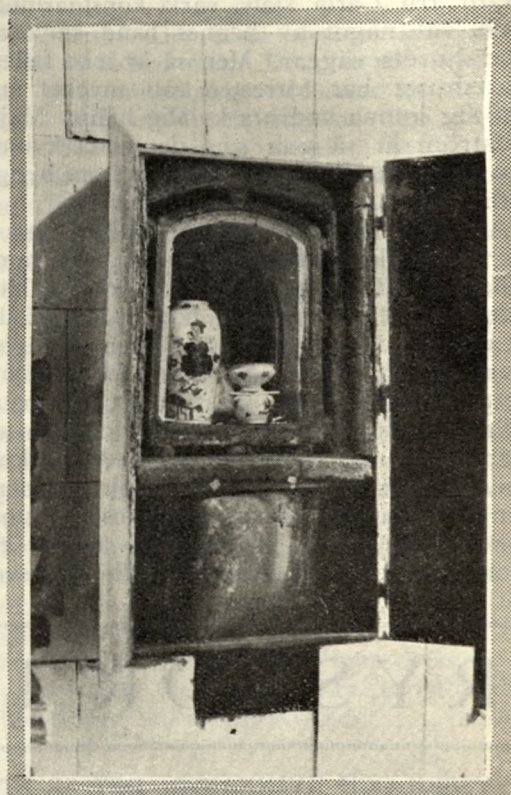
En kaffepaus för lärarinna och elever. Bland de här fotograferade eleverna friherrinnan v. Otter, fru Charlier, f. Leuhusen, fröken Mannerskantz.

En annan elev, fröken Linder, en dotter till general L.

Även herrar äro stundom intresserade porslinsmålare. Här engelske militärattachén, överste Robertson, en av frk. Petersons elever.

Porslinsugnen, där det målade porslinet får stå i ett dygn.

(Foto Rydén).

DET FINNS EN HEL RAD AV HANDAKONSTER, som fallit oss alldeles ur minnet, men som för våra mormödrar voro en god del av deras ungdoms innehåll och en icke ringa part av deras ålderdoms stolthet.

Handakonster, som leva och föryngras, äro bl. a. porslinsmålning och sidenmålning. Det är betecknande, att den målarskola, från vilken vi här ovan återge några bilder, Emma Nordberghs och Augusta Petersons vid Smålandsgatan i Stockholm, började sin verksamhet för fyrtiosex år sedan, alltså vid en tid, då många av de nu glömda konsterna stodo i sitt flor, och lever alltjämt under sin skickliga och älskärda grundarinna, fröken Peterson, ak-

tad, ansedd och mycket besökt. Det är icke endast så, att samma elever komma igen år efter år — till dessa hör prinsessan Märtha — för att fortsätta med sin fina och behagliga konst under en lärarinna, som är älskvardheten och finheten själv, utan det händer till och med, att tre generationer i rad bli fröken Petersons elever. Vi nämna som exempel på en sådan kontinuitet: friherrinnan Sörensen, hennes dotter friherrinnan Leuhusen, och hennes dotterdotter fru Dyrssen — alla ha de kommit tillbaka till skolan. Vidare: fru Blomberg, hennes dotter friherrinnan Fleetwood och dotterdottern fru Seth.

Porslinsmålningen lever och blomstrar alltså. Men för att återvända till de glömda

da handakonsterna, så finns det väl ännu kvar ett och annat i våra hem av vad flitiga och skickliga små fingrar sytt och format. De där gamla pärlkuddarna ha ju kommit till heders igen, och i ett och annat hem visar man icke utan stolthet på skåpet, där moster Emerentia målat på glas över en hel dörr. Men åtskilligt annat från gångna tider tycka vi är nästan för prudentligt. Som till exempel de där broderierna på siden, som fullkomligt efterhärma målning — jag känner för resten en gammal dam, som vid över åttio års ålder tagit upp till fullbordande ett sådant sidenbroderi på staffli, som hennes mormor en gång hade på-

(Forts. sid. 1182.)

Ett värdefullt bruk

är att dagligen intaga en av Spieckers **Sanokapslar**. Återupp-rätta på kort tid nervsystemet, undanröja trötthet, missmod och sömnlöshet, alstra energi, levnadsmod och spänstighet! Finnes å alla apotek och i kemikalieaffärer i askar å kr. 2.25 och 4.25.

IDUN ANORDNAR KURS I INKÖPSKONST

DISPONENT OLDENBURG HÅLLER DET FÖRSTA FÖREDRAGET, SOM BEHANDLAR VÅRA LIVSMEDEL.

Det är en konst också att bedöma så "enkla" livsmedel som ägg, ost etc. vilket deltagarna i Iduns kurs i varukännedom nog skola märka.

I SAMBAND MED DEN NYSS AVSLUTADE Drottninggats-mässan i Stockholm har det talats och skrivits så mycket om försäljningskonst, månne det inte nu kunde vara lämpligt att driva litet propaganda också för inköpskonst?

Idun har hört sig för hos några av våra

Tvekar ni vid val av yrke, vänd Eder till Iduns förmedlingsbyrå, som lämnar tillförlitliga uppgifter om utkomstmöjligheter på olika banor just nu. Alla upplysningar om skolor och utbildningsanstalter, inträdesfordringar, kursavgifter och uppehållskostnader lämnas omgående mot en avgift av 1 kr.

affärsmän vad de anse om sina kunders varukännedom, och svaret har blivit, att den i allmänhet är ganska bristfällig — man förlitar sig i hög grad på säljarens utsago — och det kan man naturligtvis ofta göra i detta hederliga land.

Erfarna husmödrar veta självfallet vilken betydelse rationella och praktiska inköp ha för hemmets ekonomi, och besitta också den varukännedom som fordras för att man skall få högsta möjliga valuta för pengarna — men deras unga oerfarna kolleger få ofta betala dyra lärpengar innan de bli mästare.

Iduns redaktion har tänkt sig att Stockholms husmödrar som efter allt att döma komma att utsättas för en allt mera raffinerad försäljningskonst, kunde ha nytta av att möta denna med en lika raffinerad inköpskonst, och därför beslutat anordna en liten föredragsserie i inköpskonst och varukännedom i förening med praktiska demonstrationer.

Det första föredraget som kommer att handla om våra livsmedel, äger rum före jul, de övriga på nyåret.

Som förste föredragshållare har tidningen lyckats förvärva en av de största auktoriteter vi för närvarande ha inom livsmedelsbranschen, disponenten Hjalmar Oldenburg på Nordiska Kompaniet.

Disponent Oldenburg behöver ingen presentation för Iduns läsekrets, som han under årens lopp givit många goda tips i vad som rör vårt dagliga bröd — att »N. K:s livsmedel» under hans ledning blivit en institution som är tämligen enastående i sitt slag är också allmänt bekant.

Föredraget kommer att äga rum tisdag

Disponent Hj. Oldenburg.

gen den 5 december kl. 10 f. m. å N. K:s livsmedelsavdelning, där ju all tänkbar demonstrationsmateriel finnes tillgänglig. Som assistent har livsmedelskemisten doktor Karl Söllcher utlovat sin medverkan.

Inträdet till föredraget är fritt, och anmälningar om deltagande mottagas å Iduns expedition Riks 1646 och Allm. N. 6147.

Iduns julrecepttävlan.

Tiden för Iduns julrecepttävlan utgår 5 december. Dessförinnan måste alltså tävlingsalstren vara oss tillhanda under adress Iduns Redaktion, Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

AUGUST STRINDBERGS NAMN ÄR känt över hela världen och hans rykte i stadig stigande. Man läser och diskuterar honom och på allt flera teatrar i de stora kulturländerna ses hans namn på affischen. Ja, det säges att Strindberg är mera känd i utlandet än bland sina landsmän.

Hur pass befogat ett sådant påstående är må lämnas därhän. Säkert är att det finns många som väl ha läst de främsta av hans arbeten men för vilka stora partier av Strindbergs författarskap är fullkomligt obekanta.

För att avhjälpa en sådan brist har Idun ingått avtal med firman Albert Bonnier om rätt att publicera ett antal av August Strindbergs skrifter, främst en del av de inlägg han offentliggjorde i de bekanta Blå böckerna. Här finnas utsökta pärlor av tidsskildringar, samhällsbetraktelser, snillrika hypoteser, iakttagelser av ett djup i åskådningen som ensamt de skulle förklara författarens berömmelse. Fantastiska hugskott och personligt bittra utgjutelser existera också här och där men frånräknat dessa har man här en läsning av oskattbart värde. Och Idun hoppas på läsekretsens anslutning då tidningen i sin årgång för 1923 på detta sätt presenterar August Strindberg i sina spalter.

Att Idun förresten låter sig angeläget vara att ge sina läsare den mest litterära läsning under det nya året framgår därav att

Svenska akademiens författare skriva i Idun 1923.

STRINDBERG I IDUN

August Strindberg.

Idun har nämligen fått löfte om bidrag av följande ledamöter av Svenska Akademien: Selma Lagerlöf, C. Bildt, Per Hallström, Anders Österling, Tor Hedberg, Fredrik Böök och Albert Engström.

Bland övriga författare som lovat skriva i Idun under år 1923 äro Prins Wilhelm, Ellen Key, Anna Branting, Elin Wägner, Marika Stjernstedt, Anna Lenah Elgström, Daniel Fallström, Bo Bergman och Henning Berger.

Idun blir alltså under 1923 den tidning där våra främsta författare medarbeta.

Prenumerera på Idun 1923!

Ett boknummer

kommer Idun att utge i nästa vecka. Numret, som utvidgas till 32-sidigt och blir rikt illustrerat, kommer att bjuda den mest omväxlande, rikhaltiga, gedigna och underhållande läsning som någon tidskrift torde kunna ge nu under julveckorna, då just boken som sådan blir mer aktuell än eljest.

Rumford Bakpulver

Uppfunnet år 1857 av Professor HORSFORD.

Godkänt av Sveriges Husmodersföreningars Riksförbund.

Begär "RUMFORD" och tag ej annat märke.

EN KURS I BARNAVÅRD

FÖR IDUN AV DR ARTHUR FÜRSTENBERG

SJUKDOMENS ORSAKER KUNNA vara mångahanda, men man torde kunna sammanfatta dem alla, då man säger, att varje försvagande moment äger förmåga att framkalla engelska sjukan. För tidig födelse, konstgjord uppfödning, brist på sol och ljus och hygien, sjukdomar av alla slag samt övergödning kunna alla giva upphov till sjukdomen. Denna består i en oregelbunden och försenad förkalkning av kroppens ben — såväl de långa som de platta benen, varföre dessa förändras till form, allt efter det tryck eller den tyngd, för vilken de utsätts. Till denna sjukdom i bensystemet sälla sig symtom från en massa olika organ, en benägenhet för katarrar, huvudsakligen i matsmältningskanalen, och en uttalad känslighet i nervsystemet, som ofta yttrar sig som kramp av flera slag.

Då man känner alla de försvagande moment, som spela roll vid sjukdomens uppkomst, är det ju klart, att man på samma gång känner medlen att förekomma den och delvis även att bota den.

Som var och en vet, finnes det ingen sjukdom, som är föremål för skrock och övertro i så hög grad, som just engelska sjukan; det må därför här sägas, att det icke finnes det minsta skäl att anse denna sjukdom mera mystisk än andra och lika så att densamma numera hör till de mest genomforskade av våra sjukdomar, varför det ej finnes någon anledning att använda sig av medel och medikamenter, som icke kunna stå sig inför vetenskapens noggranna prövning. I stort sett kan man säga, att sjukdomen går till fullkomlig hälsa och ej lämnar några allvarliga rester, om den i tid blir sakkunnigt behandlad.

Kvacksalvare och rachitis.

En av orsakerna till det ofta lyckade resultatet av kvacksalvarnes behandling är kanske just denna sjukdoms i grunden godartade beskaffenhet. Och därav begagna sig också kvacksalvarne, då de skrämna patienternas anhöriga genom att säga, att barnen bliva krymplingar, om de icke behandlas just med deras salvor eller påsar. När sjukdomen sedan gått till hälsa, anse de, att det är den av dem inledda behandlingen, som haft den underbara verkan.

Av det ovan sagda framgår det tydligt att även vid denna sjukdom är det den förebyggande behandlingen, som har den största betydelsen samt att sjukdomen, sedan den utbrutit, huvudsakligen behandlas med dietiska och hygieniska medel, vartill naturligtvis i enstaka fall kommer ortopedisk och annan symtomatisk behandling.

Jag antydde vid omtalandet av symtomen vid engelska sjukan, att därvid ofta förekommer kramp av olika slag. Huruvida det är engelska sjukan själv, som är orsak till krampen eller om det kanske snarare är samma orsaker, som framkalla engelska sjukan och kramperna, lämnar jag därhän. Så mycket är emellertid fastslaget, att krämper mest förekomma hos konstgjort uppfödda barn, hos de för tidigt födda och hos tvillingbarn.

Kramp och konvulsioner.

Som sagt, förekommer det kramp av olika slag, allmänna krämper, som gå under namn av konvulsioner, varvid medvetandet är borta, kramp i enstaka lemmar eller delar av lemmar samt en för första levnadsåren karaktäristisk kramp i strupen, som i sin tur kan framkalla allmänna krämper.

Första gången ett barn angripes av kramp, bör läkaren omedelbart tillkallas för att han måtte få tillfälle se anfallet och kunna komma till uppfattning om dess art. Skulle barnet ofta få anfallet av konvulsioner, torde det vara onödigt att för varje gång tillkalla läkaren. Vad en moder har att göra, när barnet får konvulsioner — kramp med bibehållet medvetande fordrar intet direkt ingripande — är helt enkelt att genast lossa på barnens kläder, så att intet hinder för respirationen förefinnes, samt att lägga barnet på mjukt underlag, så att det icke kan ådraga sig skada under krampen. Att genom införande av spatel, tandborste eller annat fast föremål i barnets mun söka förhindra att tungan skadas, synes mig lönlöst. I allmänhet går anfallet snart över utan användande av medikamenter. Men det blir läkarens sak att söka utröna krampens orsak och att söka förhindra dess återuppträdande.

Barnförlamningen eller Heine-Medinska sjukdomen.

Av övriga sjukdomar i eller symtom från nervsystemet vill jag endast med ett par ord beröra den s. k. barnförlamningen eller, som den numera och med rätta kallas, Heine-Medinska sjukdomen, efter de 2 forskare, tysken Heine och svensken Medin, som först och utförligast beskrivit sjukdomen, den förre enstaka fall därav, den andre dess epidemiska uppträdande.

Denna sjukdom angriper icke endast barn utan unga människor i allmänhet och uppträder vanligen i epidemier men kan också angripa sina offer utan att man lyckas upptäcka något samband med andra fall av samma sjukdom. De av sjukdomen angripna lida av en ofta svår huvudvärk, feber, kräkningar samt värk i nacke eller korset. Först så småningom uppträda symtomen av förlamning, som kan angripa större eller mindre delar av kroppen och esomoftast så gott som alla kroppens muskler. Efter en eller annan dag gå de flesta förlamningssymtomen tillbaka, men vanligen kvarstår en förlamning i en eller annan lem eller i en eller annan del av en lem. I en del fall går sjukdomen till döden, innan återgång av förlamningssymtomen hunnit inträda.

Tuberkulos bland barn.

Av de kroniska infektionssjukdomarne vill jag här endast orda om tuberkulosen, denna allhärjare, som i lika hög grad skördar offer bland de små som bland de fullvuxna. Allmänheten brukar, som bekant, uppfatta denna sjukdom såsom ärftlig, men senare tiders studier hava fastslagit, att sjukdomen så gott som uteslutande är uppkommen genom smitta. Och därvid är det konstaterat, att det huvudsakligen är i den allra tidigaste barndomen, under första och andra levnadsåret, som barnen bliva smittade. Att det därvid är den närmaste omgivningen, vanligen någon av föräldrarna, som är smittokälla, är ju helt naturligt och det förhållandet förklarar lätt den gängse missuppfattningen, att sjukdomen är ärftlig, då den i stället är överförd från föräldrarna till barnen.

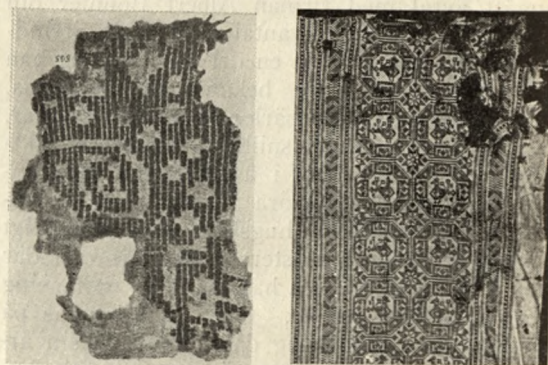
(Forts.)

Egyptiska moder, som levt upp igen.

DET EVIGA KRETSLOPPET

"DET NYASTE NYA" HAR OFTA SINA förebilder i den grå forntiden. Detta gäller inte minst modet. De äldsta moder, vi känna till, äro de som existerade i det gamla Egypten. För omkring 6,000 år sedan hade man där de vackra och enkla dräkter, vi finna avbildade i de oförgångliga stenrelieferna lika bra som i vilken som helst modern modejournal. Och se vi på dessa "modeplanscher", möta vi med igenkännandets glädje många detaljer från dessa dagars derniers cris, från den plisserade kjolen till det breda skärpet. Se själv på de gamla egyptiska modebilderna till vänster, om icke Egyptens raffinerade klädekläddräkt går igen i våra dagars hypermoderna toaletter.

Dessa två bilder, som den österrikiske forskaren d:r Dimand ställt till Iduns förfogande, visa "det eviga kretsloppet". T. v. ett textilfragment från Egypten med en fågel i dukagångsteknik från 5-6 årh. e. Kr. T. h.: en likartad svensk dukagångstextil.

KVALITETS-GRAMMOFONEN
Sonora
KLAR SOM EN KLOCKA

Nya Grammofonskivor
Husbondens röst

Största lager Konstnärsskivor och Populära skivor ("Husbondens röst")

Grammofoner i alla prislägen

NORDISKA MUSIKFÖRLAGET
STOCKHOLM, Regeringsgatan 35 - GÖTEBORG, S. Hamngatan 45 - MALMÖ, Gust. Ad. Torg 43

Begär kataloger och prospekt.

IDUNS HUSHÅLLSSIDA

REDIGERAD AV IDA HÖGSTEDT.

Skinka (fig. 1), lagom avrundad och färdig för saltning, stekning etc.

JULFÖRBEREDELSE.

I.

STYCKNING OCH UPPDELNING AV 1/2 FLÄSKKROPP.

I STORA OCH MEDELSTORA HEM PÅ landsbygden är man just nu som bäst i farten med avslutandet av de stora bestyr, som höra den stora höstslakten till. Och det är inte utan att man ej på många håll är till reds med att snart verkställa den s. k. lilla slakten på "endast" en gris för att under hela julhelgen kunna ha en del mera färsksmakande — d. v. s. mindre saltad — julmat att bjuda på.

Dock även för den husmor, som ej har att fylla en lantlig visthusbod, kan det vara fördelaktigt att ordna med litet slaktbestyr, eller rättare sagt, göra ett par olika korvsorter, bereda press- och rullsylta, skira ister till julkenäternas jämte ännu flera dithörande ting. För att nu inte tala om huru delikat en hemsaltad lätt rimmad skinka eller fläskhare är för jul- eller nyårsdagens middag. Eller hur bekvämt det är att ha en del fläsk i saltbaljan i och för de framtida torsdagsärtmiddagarna!

Att "reda upp" t. ex. en halv gris är varken svårt eller tröttsamt för en kunnig husmor. Med hjälp av en duglig tjänarinna eller annan lämplig person, medhinnas både korv- och syltberedning, inkokning av grisfötter, isterskirning, nedsaltning etc. på mindre än 2 dagar.

Den vikt som är mest lagom för ett medelstort hushåll torde vara en gris på c:a 80 kg., d. v. s. att halvan, med halva huvudet väger 36½—40 kg. Under denna vikt bör man ej gärna gå, enär köttet av mindre svin visserligen är mycket delikat för flera anrättningar, men ej av fullt så stort värde när det gäller korvberedning, eller m. a. o. ej nog kraftigt och fyllande.

Har man en god köttsåg och en stark och vass kniv, är det ingen konst att själv våga sig på styckningen av en halv gris. Är man däremot det minsta osäker är bäst att begära hjälp av en van person, så vida ej fläskhalvan inköpes i en affär och man där får den styckad efter önskan.

En parentes: gör i så fall köpet tidigt på morgonen, innan styckmästaren är upptagen av andra kunder.

Först avsågas *huvudet*, vilket dock ofta sker innan grisen delas i två halvor. Härvid tillses att det ej blir allt för korthugget, enär presslytan vinner på att det blir några stora och vackra skivor bakom örat mot halsen till.

När huvudet är expedierat, avhuggas *fötterna*. Dessa klyvas först när de skola kokas, antingen de nu skola användas som inkokta eller griljerade och stekta. — *Läggarna* avsågas, och särskilt framläggen

Bog (fig. 2).

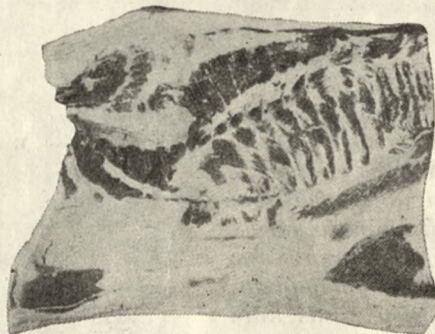
bör ej tagas till för kort. Dessa användas antingen i presslytan, eller ock tagas de till s. k. stånggriddare, hacksylta e. d. De kunna även saltas för att vid behov kokas med ärter, eller till rotmos o. dyl.

Skinkan (se fig. 1) avsågas tvärs över, nedanför kotlettraden och avrundas vackert. Det avskurna användes till korvmat eller färs. — Skinkan saltas, antingen i lätt salt lake i och för julen, eller också får den ligga 6—8 veckor i skarp saltlake, och rökes då i början av året.

Bogen (fig. 2) avsågas rakt över ett litet stycke ovan benet. Den kan delvis användas som färskt och då stekt i ugn eller gryta. Eller den saltas för kok- eller stekfläsk. Saltad, urbenad och hoprullad bog, som sedan rökes blir förträfflig. — Göres en större myckenhet korv, torde ett större stycke av bogen behövas för korvmaten.

Kommer så sidfläsk (fig. 3). Större delen av detta saltas vanligen, utom stycket längs ryggraden — kotlettraden (fig. 4) — som avhugges. En del härav kan huggas till kotletter och ett stycke stekes helt i gryta (fläskhare). En del — mellanstycket, rimsaltas 4—7 dagar och rökes sedan 1—2 dygn. Denna bit blir då delikat som kokt och därefter hastigt griljerad i ugn, och anses som sådan att vara en av de finaste "kalasrätter" av gris.

Något som även hör till julmaten är *revbenspjäll*. (Fig. 5). Detta utskäres tjockt av övre sidfläsket, varvid ganska mycket späck får medfölja. Det ugnstekes, antingen färskt tillsammans med några äpplen, eller också kan det lätt rimsaltas (4—9 dagar och sedan stekas. — Om grisen är tidigt slaktad, t. ex. i slutet av nov., och blodväder råder, kan ej revbenspjället hållas färskt mer än 7—8 dagar. Det bör då varje dag doppas i saltlake, varefter det insvepes i en handduk, urviden i saltlake. På detta sätt undviks att köttet tager skada, samtidigt som det förhindras att bliva allt för salt.

Sidfläsk (fig. 3).

Istret, vilket lossats innan styckningen börjas, skäres i små tärningar, som få ligga i friskt vatten under 6—12 tim. Det uppkramas från vattnet och får sakta smälta tillsammans med ett par fyrdelade syrliga äpplen. Silas och upphälles i burkar. — Det som blir kvar efter smältningen, de s. k. "grevarna", användas till pytt i panna, i stångryttare e. dyl.

Saltning av skinka.

Till en färsk skinka på omkr. 5 kg.: *Ingnidning*: 5 rågade msk. salt, 3 d:o ljus farin (eller strösocker), 1 msk. kalisalpetern. — *Till saltlaken*: 10 lit. vatten, 1 kilo och 1 hekto salt, 2½ dcl. socker, 30 gr. kalisalpetern.

Skinkan ingnides väl med de förstnämnda, väl sammanblandade torra ingredienserna och får ligga 1—2 dygn. — Av vattnet, saltet, sockret och salpetern kokas en lake, som bör stå minst 12 tim. för att hinna bliva riktigt kall innan skinkan nedlägges. Skinkan lägges i ett lämpligt kärl av trä eller porslin och överhålles med laken. Den bör ligga omkr. 3 veckor i laken, och vändes varannan dag.

Extra fin saltning av skinka.

Till en skinka på 5 kg. beräknas: 6 dcl. salt, 1 rågad msk. grovkrossad svartpeppar, ½ d:o kryddpeppar, 1½ msk. kalisalpetern, 4 dcl. sirap.

Saltet, salpetern och de krossade kryddorna blandas och delas i fyra delar. Varje dag ingnides skinkan med en av delarna. Skinkan bör ligga i ett kärl, nått och jämt så stort att den rymmes däri med plats för att ösa den. På fjärde dagen överhålles den med sirapen. I den lake som bildas får

Kotlettrad (fig. 4).

skinkan ligga 15—20 dygn, under vilken tid den dagligen vändes och öses med laken. — På detta sätt behandlad skinka är delikat antingen som direkt kokt och därefter hastigt ugnsgriljerad, eller också lätt rökt — 4—6 dagar och sedan kokt.

(Forts.)

IDUNS KÖKSALMANACK.

(3—9 December.)

SÖNDAG. Frukost: Ägg på krutong med skinksås, potatis; smör, bröd, ost, kaffe eller te, engelskt vetebrod. — **Middag:** Oxsvanssoppa; ugnstek, späckad hälleflundra; äpple- och katrinplommonpaj.

MÅNDAG. Frukost: Stekt sill i papper, potatis; smör, bröd, ost; kaffe, skorpor. — **Middag:** Köttfärs med stuvad vitkål, potatis; sagsosoppa.

TISDAG. Frukost: Makaronilåda med rester av kött, färs e. dyl.; smör, bröd, ost; kaffe eller te, vetebrod. — **Middag:** Kroppkakor med brynt smör och dito fläsktärningar; äpplekompost och gräddmjölk.

ONSDAG. Frukost: Uppstekta kroppkakor med lington; smör, bröd, ost; kaffe eller te, skorpor. — **Middag:** Kokt kolja (drygt tilltagen för en annan dags frukost), senapsås, potatis; enkel fruktpudding.

TORSDAG. Frukost: Stekt sill med lök och gräddsås, potatis, smör; kaffe, skorpor. — **Middag:** Vitkålssoppa med frikadeller; ugnspannkaka med sylt.

FRIDAG. Frukost: Fiskgratin (potatis); smör, bröd, ost; kaffe eller te, skorpor. — **Middag:** Kokt oxbringa à la Kempinski; majzenaflammeri med saftsås.

LÖRDAG. Frukost: Uppstekt ugnspannkaka (rest sedan torsdagen), lington; smör, bröd, ost, kaffe eller te; skorpor. — **Middag:** Ugnstekta torskfiléer, potatis; cacaoris.

RECEPT.

(Eftertryck förbjudes.)

Ägg på krutong med skinksås (för 6 pers.). — 6 förlorade eller i plättpanna stekta ägg, 6 skivor vitt bröd, 1 msk. smör. — *Skinksås*: 1½ msk. smör, 4 msk. mjöl, 4½—5 dcl. gräddmjölk, salt, peppar, socker, ¼ tsk. köttextrakt, 1½—2 hekto rökt skinka.

Brödsnivorna — vilka ej få vara mindre än de färdigberedda äggen — stekas gulbruna i smöret och läggas på ett varmt fat bredvid varandra. Smör och mjöl fräsas, mjölken påspädes småningom, och sedan såsen under vispning kokat några min., avsmakas den med kryddor och helt litet köttextrakt (eller vin). På varje brödsniv lägges ett "förlorat" eller stekt ägg. En del av såsen hälls över anrättningen, men ej så mycket, att äggulan blir täckt. Skinkan skäres i fina strimlor, som lätt fräsas och sedan lägges omkring varje äggula. Resten av såsen serveras i sàsskål. Anrättningen serveras genast, ty får den vänta, skinnar sig såsen. — Här- (Forts. sid. 1183.)

Revbenspjäll (fig. 5).

SUPERIOR
IMPERIAL
SPECIAL KINA

Drick Sundgren's Thé

FRIMÄRKS
SPECIAL
INDISKT

SKÖNHET I TRE ASPEKTER

Tidning

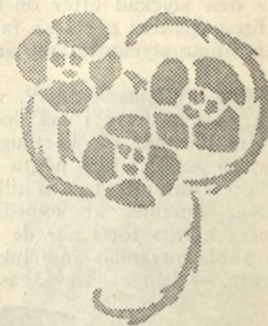
Mindre Dramatiska Teatern har haft ett slags marionettspelsafton. Särskilt verkningsfull blev Hjalmar Bergmans »Herr Sleeman kommer». I mitten den stackars lilla bruden (Mona Mårtensson) och hennes gamle brudgum (hr Brouvallius), på ömse sidor de grymma lanterna.

Mindre Dramatens andra originella sceniska dikt var Einar Rosenborgs »Ett kasperspel». Här fröken Lindén och hr Bergvall (foto Almborg & Preinitz).

Den 6 dec. försäljes på auktion i Björcks konsthandel en svensk tavelsamling, den största kollektion av värde, som i mannaminne här gått under klubban. Som prov visas här: — till vänster — professor Garnisius av Rubens, — till höger — Jakobs möte med Rakel av Moeijaert.

Eurytmien har nyligen införts i Sverige av en svensk lärarinna, fru Frykman, som bl. a. har en kurs i Stockholm för lärarinnor. Här en grupp, som enligt eurytmiens principer framställer ett ord i en dikt: var och en har fått på sin lott att efterbilda en vokal eller konsonant.

En sagoprinsessa. Den lilla fyraåringen, Ulla Lundin, fick första priset, en docka, på Rädda Barnens kostymfest. (Foto Holmén).

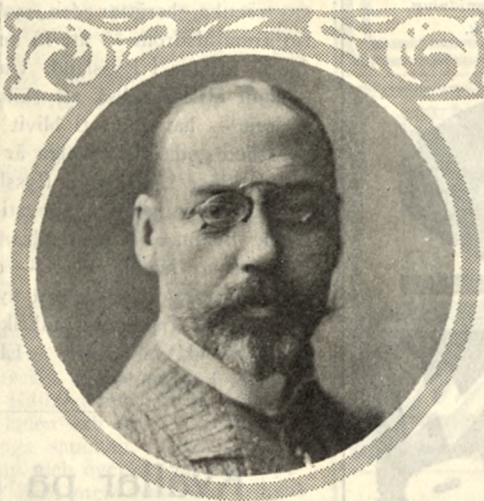
Till Damaskus av August Strindberg har givits på Lorensbergsteatern i Göteborg. Här en scen mellan Den okände (hr Ekman) klädd som brudgum och Damen (frk. Elsa Wiborg) som brud. Den okände: »Den lilla handen som räcktes mig i mörkret, som ledde mig över stenar och törnen! Den lilla mjuka snälla handen!»

Från Sällskapet Iduns 60-årsfest på Gillet i Stockholm. I främsta raden från vänster: d:r Ruben G:son Berg, intendent Nils Personne, d:r Th. Westrin, riksarkivarien L. M. Bååth, professor Emerik Stenberg. (Pressfoto).

Fredensborgs slottskyrka, där vigseln mellan prinsessan Dagmar och kammarjunkare Castenskjöld ägde rum (Foto Damgaard).

Prins Valdemar av Danmark. Till höger: det gula Palæ i Köpenhamn, som prins Valdemar nu lämnat, hårt drabbad av de ekonomiska krascherna i landet. (Foto Damgaard).

De glömda konsterna.

(Forts. fr. sid. 1176.)

börjat. Våra mormödrar excellerade för resten i att finna på sådana där nätta ting, som numera äro rätt värdefulla kuriosor: broderade släkttavlor och släktbokblad, gratulationsadresser m. m. En rörande tid, då man i stället för att skicka ett vykort med »hjärtlig lyckönskan» eller i sista stund kasta ut ett telegram, månader före en högtidsdag satte sig att brodera en gratulationsadress!

Man frambragte emellertid på den tiden också saker, som nu skulle äga även ett högt skönhetsvärde. Så till exempel förstod man sig på att göra kinesisk lackering. Nu ha ju de lackerade sakerna blivit moderna igen, men arbetet går alldeles för långsamt, för att vi nu levande skulle ha tid och tålmod att ge oss in på det. En annan vacker glömd konst är gravyr i guld på glas. Graveringen utfördes med fina synålar.

T.

Ryskor i landsflykt.

(Forts. fr. sid. 1175.)

ställd på ett engelskt sjukhus — en stor utmärkelse för en rysk flyktning — själv arbetar hon som grafiker och var nu bara på ett kort besök i Berlin.

En intelligenskvinnor av den ryskt sega och tappra läggningen är den här avbildade baronessan Wrangell. Hon har ärvt sin författarbegåvning av sin far, den berömda Potapenko, men debuterade i sin första ungdom som danserska och gjorde lycka. Så gifte hon sig med en officer, bodde på ett litet ryskt gods och fick tre barn. När revolutionen kom, flydde familjen, mannen dog i fläcktyfus och hon såg honom kastas överbord, baron Wrangell, som var med på samma ångare och beundrat henne i stillhet i många år, hjälpte henne och hennes barn på det ridderligaste sätt. Så följde en lång tid av kringflackande, Savvati har levat i Konstantinopel och Balkan, har haft kafé i Serbien och dragit sig fram på alla tänkbara sätt. I år har hon givit ut två böcker, av vilka den ena Dagboken i saffian, på ett skickligt sätt flätar två kärlekshistorier från Napoleontiden och från ett ryskt gods i våra dagar. Nu har hon fått sina två halvuxna flickor lyckligt placerade i ett belgiskt kloster, den äldsta arbetar på en filmbyrå och lille Kolja, den tvååriga sonen i andra äktenskapet, är född i landsflykt. När Savvati inte skriver, sköter hon hushållet, bär kol till eldning eller vårdar sin pojke; hennes man är anställd i en pälsaffär.

Och medan den frodiga Kolja klänger i hennes knä i det tyskt möblerade rummet och visar en träanka, berättar den ryska författarinnan om sin framtidsdröm — att få anlägga en fiskkonservfabrik hemma i Ryssland. Under många års lantliv — hon älskar också att skildra livet på de ryska godsen — har Savvati blivit skicklig i att konservera den goda fisk, Volga är så rik på, det är ont om fabriker i det stora Ryssland, och det bleve ett verksamt, nyttigt liv. Savvati är en talangfull och modig kvinna — men allra störst som maka och mor, påstår hennes man — och jag önskar henne många upplagor av de två nya romanerna, som en hörnsten till fiskkonservfabriken hemma i det älskade Ryssland!

ELLEN RYDELIUS.

Berlin i november.

Kvällar på parkett.

HJALMAR BERGMAN OCH EINAR ROSENBERG fylla f. n. programmet på Mindre dramatiska teatern med var sin originella sceniska dikt, "Herr Sleeman kommer" och "Ett kasperspel". Den förra benämner sitt stycke marionettspel, och naturligtvis är det livets marionetter människorna som ställas fram i ett par ögonblick av viljekamp och själsstrider. Konflikten utkämpas kring den unga Anne-Marie, som får ge sitt hjärta som offer på beräkningens altare. Som oftast i detta underliga liv är det nämligen guldet som sätter dockorna i rörelse. Hjalmar Bergmans egenartade fantasi förnekar sig aldrig. Antingen den leker och skrat-

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobbergsgatan 39

Göteborg Malmö

Nytt år

med nya krafter
börjar IDUN 1923

Utvidgat format
Ny utstyrelse
Rikt illustrerad
Nya uppslag och idéer
Huvudred. Byron Carlsson
Prenumerera!

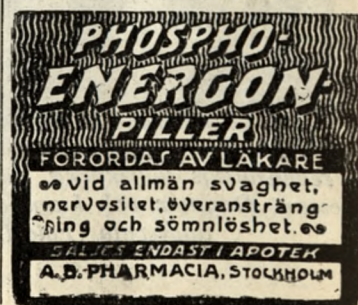
Kobbs Thé

är alltjämt
marknadens
förmämsta

CRESCENT TVÅL

Oöverträffad vid tvätt av
såväl tjockaste ylle som
finaste linne.

Gahns
Maniol
det bästa för huden
i alla väder

MED VÄTESUPEROXID

Ryggvärk

Ingenting bättre än Sloan's Liniment. Lindring ernäs snabbt och säkert. Ha det till hands för reumatism, nervvärk, höftvärk, vrickningar, försträckningar och andra plågor. Tränger in i huden utan gnidning. Fås på alla Apotek.

SLOAN'S Liniment

WILH. BECKER

Beckers

Japanlack Rivalin

är marknadens förmämsta lackfärg

För sin i strotukenhet, elasticitet samt höga varaktiga glans är den allmänt ömtyckt såväl av fackmän som för enklare måling i hemmen

Finnes i alla kulörer och förpackningar

AKTIEBOLAGET WILH. BECKER
STOCKHOLM

WILH. BECKER

Hos alla bokhandlare!

En av årets vackraste
julböcker!

AXEL L. ROMDAHL Gamla städer

Sommarbrev från Potsdam,
Hradschin, Wien, Salzburg,
Würzburg, Freystadt
med ett 20-tal illustrationer.

Pris 5.25, inbunden 7.—, i elegant
halvfranskt band 10.75.

Den lärde konsthistorikern visar
sig här i första rummet som en
vaken och känslig iakttagare med
djupt sinne för natur, folkliv och
historia, likaväl som för de konst-
närliga rikedomar han möter på
sin väg.

MEDÉNS FÖRLAG,
GÖTEBORG.

KEJSARKRONAN

Det bästa vetemjålet!

ÖGONEN

— finna vila trots ar-
betet — blott belys-
ningen är den rätta.
Rådgör med oss och
bese våra stora ut-
ställningar av all slags
belysningsarmatur i
de modernaste och
mest praktiska mo-
deller och till lägsta
priser.

BÖHLMARKS

I STOCKHOLM: Normalmstorg 4
St. Nygatan 33, Högbergsgatan 19-21
I MALMÖ: Stortorget 17

Len

OTTOMANER

PABAN, Drottningg. 51, ö. g. 1 tr., Stålm.

Gyllerhammars
HAVRE-MUST

ÄR DET
BÄSTA
SOM FINNS

tar eller spelar på smärtans instrument insveper han
sin bildvärld i en atmosfär av vision, spökstämning,
trots realismen. Och det kan ske genom de enk-
laste medel. I "Herr Sleeman kommer" är det
Moraklockans tickande och hr Sleemans släpande
steg i trappan — bägge förebådande annalkandet av
Ann-Maries undkomliga öde, som skänka den
mystiska stämningen.

Den unga Ann-Maries framställarinna, frkn
Mona Mårtensson, var en överraskning av angenä-
maste slag. Hennes spel ägde både natur och själ-
fullhet. Det fanns något jungfruligt skärt över
hennes person, som betog från första ögonblicket.
Här är synbarligen ett mycket bildbart väsen, som
under riktig ledning kan växa ut till en stor konst-
närspersonlighet. — Av den kroppsliga ruinen herr
Sleeman hade hr Brovallius skapat en rysansvärt
illuderande figur. Ett par tanter, en blid och en
karg, återges bra av fröken Dörum och fru Bor-
lander. Den senare behövde dock inte vara fullt
så våpig. Hr Henning är en god representant för
ungdomen och äventyret.

Einar Rosenborgs Ett kasperspel är originell
tänkt och har fått en motsvarande originell dekora-
tionsram av Bertil Damm. Men själva anslaget med
Kasper och hans konfraters som symboler för män-
niskan i hennesfruktösa jaktan att undfly sina
brott och glömma sitt dåliga förflutna, fullföljes
icke genom någon dramatisk stegring. Uppriktigt
sagt blir man ibland ganska tveksam angående för-
fattarens syfte. Ett förtjänstfullt spel på alla hän-
der hjälper emellertid vad det kan.

Oscarsteaterns tyska gäst fru Hilde Wörner har
nu i "Sista valsen" låtit publiken göra en jämförelse
mellan hennes Lisaweta och Naima Wifstrands.
Vår svenska diva kan vara lugn, hon förlorar in-
genting på sammanställningen. Hilde Wörners röst
är större men dramatiskt när hon sin svenska kol-
lega blott till midjan. ARIEL.

Iduns hushållssida.

(Forts. fr. sid. 1179.)

till kan med fördel konserverade ägg användas. Stekt
potatis bjudes till.

Enkel äpple- och katrinplommonpaj (för 6—8
pers.). — Deg: 150 gr. smör eller smör blandat med
växtmargarin, 2½ msk. socker, 1 ägg, 275 gr. mjöl,
2 strukna tsk. jästpulver, 4—5 msk. kallt vatten. —
Fyllning: 1½ lit. lösa, syrliga äpplen, 3 hekto katrin-
plommon, 1½ dcl. socker, helt litet vatten.

Katrinplommonen kokas mjuka i litet vatten, till-
satt med 2 msk. av sockret. De befrias från kär-
norna, som knäckas, varefter kärnmandlarna hac-
kas och läggs till de något sönderskurna plom-
monen. — Mjålet sikts med jästpulvret, och sock-
ret tillsättes tillika med smöret, fördelat i flockar.
Blandningen bearbetas med fingerspetsarna tills det
hela är som smulor. Då iblandas det uppvispade
ägget samt småningom så mycket vatten, att degen
blir smidig, men ej allt för lös. Degen delas i två
delar, den ena helt litet större än den andra. Den
mindre delen utkavlas till en platta i storlek av en
större tallrik, som lägges på en smord, kall plåt.
Den belägges med katrinplommonmassan, och de
skalade, i tunna klyftor skurna äpplena. Det hela
beströs med socker. — Resten av degen utkavlas
till en något större botten som lägges över frukten,
dock så, att den når bottenkakans kant. De båda
kanterna hoptryckas noga, och pajen penslas med
vatten och beströs med strösocker, varefter den
gräddas vackert gulbrun i ordinär ugnsvärme. Pa-
jen upplägges varsamt på runt fat, men först när
den något svalnat, och serveras med vispad gräde
eller enkel vaniljsås.

Kokt oxbringa à la Kempinski (för 6—7 pers.).
Omkr. 1½ kg. oxbringa, vatten, salt, 2 morötter,
2 palsternackor, 2 stora purjolökar, ett litet vitkåls-
huvud, 1 lit. potatis. — Bringan torkas med en duk,
vriden i hett vatten och ombindes så den får vacker
form. Den påsättes i så mycket kokande vatten att
detta står nätt och jämt över köttet. Efter uppko-
ket borttages noga allt skum, och behövt salt till-
sättes. Rotsakerna skrapas och skäras efter längden
i stora bitar. Purjolökarna ansas, sköljas väl, men
få vara hela, och så mycket av det gröna kvarläm-
nas, som är vackert. Kålhuvudet befrias från de
yttre, mindre vackra bladen och delas i 4—6 klyf-
tor, som nedåt få hänga samman. Alla vegetabi-
lierna läggs i en kastrull och överläs med så myc-
ket vatten att det står jämt med dem. De bringas
till kokning, saltas, och sedan får kokningen fort-
sätta i sakta tempo tills de äro mjuka. En och an-
nan gång tillsättes ett par slevar av den översta
feta buljongen. Mot slutet av kokningen iläggas
de skalade potatisarna, förut kokta med skalet på.
När köttet är mör, upplägges det på ett stort fat,
befrias från snörena och skäres i skivor eller bitar.
Runt omkring läggs rotsakerna, vitkålen och pota-
tisarna. Litet av buljongen hälls över, och en del
därav serveras i säskål. Finnes persilja, strös hac-
kad sådan över anrättningen, som serveras mycket
varm.

Hans bästa julklapp

blir i alla fall

EN "MASTA"-PIPA

"MASTA" } Ett London-märke av första klass (BÖJDA
Prima Briar-Gediget silverbeslag. — Ingen upphettande metall.
— Särskilt lätt att hålla ren. —

8 kvaliteter till resp. Kr. 4:50, 7:50 och 11:— samt i fodral till Kr. 12:—
och 15— hos de flesta affärer i branschen, eljest från K. U. BERG, Göteborg 3.

GIFT ER ALDRIG

förrän Ni gjort ett besök hos

BRÖDERNE LJUNGGREN
MÖBLER, MATTOR & GARDINER

Adolf Fredr. Kyrkog. 7, Stockholm

Svea Smörblandning

är fullt jämför-
ligt med prima
mejerismör

Enda skillnaden
PRIS

Oxsvans- Soppa
Tomat- "
Sköldpadd- "
Grönsaks- "
Sparris- "

Campbell's SOPPOR
färdiga att genast användas!
Läckra i smak! Billiga i pris!

Använd alltid

**FLORODOL-
TVÅL**
Erkänd överlägsen alla
in och utländska medfä-
lare.

KOLYNOS

Barn som vanligen ej tycka om att borsta sina tänder,
göra det gärna med KOLYNOS på grund av dess angenäma smak.

Finnes hos alla Apotek-, välsort. Parfym-, Färghandl. & Raksalonger m. fl.

Aberopa denna tidning och begär gratisprov.

BERNHARD MARING - STOCKHOLM C.

Varje familjeförsörjare

bör bereda sina efterlevande Pension i

ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN

— Grundad 1784 —

Prospekt portofritt på begäran, varvid
denna tidning bör aberopas.

STORKYRKBRINKEN 11

STOCKHOLM

DEGEA

KVALITETSSTRYKJÄRNET
UTAN KONKURRENS

Marknadens ELEGANTASTE
HÅLLBARASTE

och BILLIGASTE strykjärn

Pris för järn med stryk-
järnsfot, eleg. dub-
belförnicklat, 380
watt, vikt 2 1/2 kg. Kr. **9 50**

För komplett sladd med helt förnick-
lad DEGEA-kontakt (praktiskt kon-
struerad med ledningen avlastad så
att brott eller fel i sladden und-
vikas) tillkommer Kr. 2.25.
2 års garanti.

Finnes hos varje välsort. Elektr. In-
stallationsfirma, Järnhandel eller
Bosättningsaffär.

Ensamförsäljare för mellersta
och norra Sverige:
Elektriska Aktiebolaget Skandia
STOCKHOLM

Butik: Tunnelg. 14 - Filial: Umeå

Barnens
förtjusning
är

JAMAICA
BANANER
GODA

Ytterst lättsmälta
Närande.

"Vi spara minst 200 kronor om året,

~ MUSTADS BÄSTA VÄXT ~

och min man märker inte ens på smörgås

~ MUSTADS BÄSTA VÄXT ~

att jag har avskaffat mejerismöret.

~ MUSTADS BÄSTA VÄXT ~

Vad vårt nya smör heter kan du

~ MUSTADS BÄSTA VÄXT ~

nog läsa mellan raderna....."

J. Grantz

Det bästa för diskbanken är Zelos
Zinkputs. Bleckburkar à 40 öre.

FABRIKEN ZELOS, Göteborg.

Filtar beställas eller köpas billigast i
oss. Begär vår illustr. priskur
Arvika Spinneri o. Vävnadsaffär,
Oxtorgsgatan 9 A - Stockholm.

FRISÉR-
KAMMAR
av högsta kvalité och elegans
äro stämplade

"KROKO"

Är svensken feg?

(Forts. fr. sid. 1172.)

Ett moraliskt fegt folk skapar icke en historia
jämbördig med Greklands, Roms och Frankrikes.

Men nu ser det ut, som om vissa betänkligheter
kunde föreligga.

Den kurtis, den bildade medelklassen (landets
kärna) under de senaste decennierna underhållit
med den älskliga företeelsen demokratin, har re-
sultatet i ett fruktansvärt regemente.

Okunnigheten, samvetslösheten och först och sist
det kulturfiendliga och osköna sitter i högsätet och
spelar parodi på statskunskap.

O, Axel Oxenstierna!

Det vore väl modigare och manligare att säga i
från i tid, när man ser, att allt bär utför än att
fegt låta sig bäras av en konjunkturström.

Är det frånvaron av detta moraliska mod hr Carl
G. Laurin menar i sitt yttrande i Svenska Dagbla-
det och som blev ämnet för denna enquête, så har
han rätt.

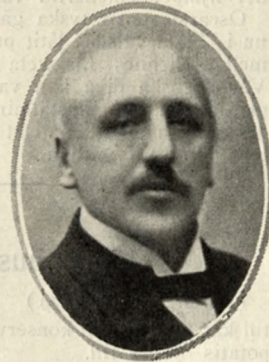
Men äro vi verkligen de allra värsta i det fallet?
Värre än finnar och norrmän?

Och i det övriga Europa, hur ser det ut där med
det moraliska modet och sanningen?

Porträtt till dagskrönikan.

Emma Jeansson.

Herman Berens.

Ester Edquist.

Karen Platou.

Fru Emma Jeansson, född Parrow, i Kalmar,
har nyligen fyllt nittio år.

År 1859 ingick Emma Parrow äktenskap med se-
dermera grosshandlaren och riddaren Johan Julius
Jeansson. I äktenskapet som upplöstes genom ma-
kens död 1896, föddes fjorton barn, av vilka tio,
sex söner och fyra döttrar, ännu leva. Den vörd-
nadsvärda och älskliga damen kan räkna fyrtio barn-
barn och redan tjugo barnbarnsbarn.

Till hufvudstaden av sin nittioårsdag fullgjorde fru
J. då ett makarnes testamentariska förordnande,
varigenom en fond på 100,000 kronor överlämnades
till stadsfullmäktige för välgörande ändamål.

KAPELLMÄSTAREN HERMAN BERENS,
sedan många år innehavare av den visserligen för
publiken ej synliga men icke desto mindre ansvars-
fulla befattningen av repetitör vid Kgl. Operan, fyllde
härromdagen 60 år. Kort dessförinnan hade han
erhållit medaljen Literis et artibus, en välförtjänt
belöning för hans mångsidiga insats i vårt musikliv.
Ty med all sin tillbakadragenhet som människa —
en sällsynt egenskap i vår reklamhungriga tid — är
Herman Berens en gedigen och med artistisk smak
begåvad musiker. Son av framtidens professor vid
härvarande musikakademi, Herman Berens, erhö-
ll han själv sin utbildning som musiker vid samma
akademi, varjämte han även idkat musikstudier i
Leipzig. Innan han fästades vid operan var han
under många år kapellmästare vid olika stockholms-
teatrar samt kördirigent för ett av våra större
sängsällskap. Hans skicklighet på dessa områden
var känd och erkänd.

Han har även framträtt som komponist med bl. a.
den täcka och melodiösa operetten "Prinsessa för
en dag."

Som person är han alltigenom gentlemannen.
E. H.—N.

DUNTÄCKEN MADRASSER

göra sängkammaren
till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG

Täckfabrik Fjäderränseri

Aug. Försters

Flyglar och Pianon
Hirschs Pianomagasin
(CEDERGREN & MÖLLER)
Regeringsgatan 26, Stockholm

DEN NYASTE MODELLEN

TILL DEN SMALA, AMERIKAN-
SKA DAMSKON MED MEDEL-
HÖG, FRANSK KLACK PASSAR
VÅR LÄTTA OCH ELEGANTA

MODELL PS.

GISLAVEDS GALOSCHER och BOTTINER

Mot **Kikhosta**

astma, bronchit, är Bromotussin genom sär-
skilt verkamma, antiseptiska ämnen bästa, sedan
länge beprövat, genast verkande medel. Rådfråga
Eder läkare. Erhålles — endast i orig. fl. å 3:95 kr.,
å apoteken, i annat fall portofritt från
Apotekets i Håsselholm Kem. Farm. Laborator.

Sin egen konditor

kan vem som helst bli genom att
praktisera de verkligt finfina re-
cept som finnas i

"Den praktiske Konditorn",
utarb. av EDV. EHRNSTRÖM.
Har av fackmän erh. de ämplat-
lovord. "Bör kunna vara till stor
nytta för husmödrarna", skriver
Sthlms Dagbl. 3:e uppl. Häft.
3.75, klob. 5.25. Obs. Den enda
fullt tidsenl. handledn., som finnes
tillgänglig på svenska. Erh. i
bokh. I parti rab. direkt från
Lindblads, Uppsala.

BEGÄR VAR KATALOG N:o 14!
HUGO SVENSSON & CO
GÖTEBORG

Yardley's Old English Lavender Soap

Av utsökt kvalitet renar den huden fullständigt och bibehåller hyn ungdomligt fraiche. Luxiöst parfymerad med doften av den äkta Lavendelblomman är det den förnämsta bland alla kvalitets-tvålar.

Pris pr kartong om 3 tvålar, Kr. 4:50.

Säljes i alla förstklassiga och välsorterade affärer inom b anschen.

YARDLEY & CO., LTD.,
LONDON, W. 1.

Hos alla bokhandlare.

"En benådad sagoförtäljare" — —

SIGURD DAHLLÖF

Sagor och äventyr

Med teckningar av Albert Eldh.
2 delar häft. à 2 75, inb. à 3.75.

Den andra delen av dessa sagor, som nu utsändes i julmarknaden, och vars första del erhållit de mest ample lovord i pressen av Prof. E. Wrangel m. fl., torde komma att hälsas med största glädje av alla dem, som redan skaffat sig den första.

Sigurd Dahllöfs Sagor och Äventyr äro i alldeles särskild grad lämpade för läsning "vid aftonlampan i familjekretsen": stora och små skola finna samma nöje i att höra honom. Hans stil är lätt och lekande, innehållet fängslande genom sin mystik; hans öppna, ärliga livstro framlägges på ett sätt, som alldeles osökt kommer läsaren att tro, det är H. C. Andersen som berättar.

MEDÉNS FÖRLAG,
GÖTEBORG.

Av SANGALLA té

rekommendera vi våra kända märken

"Pekoe Souchong"

"Imperial", "Ordinary"

i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

Hurra!
Nu har mamma tvättat min klänning med

Gummans Flingor.

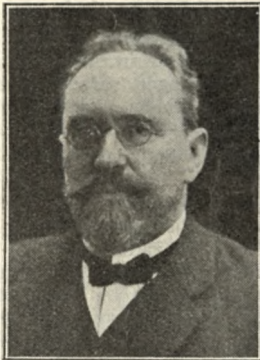
50 år fyller den 26 innevarande november författarinnan Ester Edquist, Uppsala. Hennes första poem, författat vid 16 års ålder, publicerades i Idun och förf. erhöi i honorar 5 kr. "som uppmuntran för den gryende talangen". Sedan dess har Ester Edquist vid sidan av sitt arbete i statens tjänst utövat en ganska omfattande journalistisk verksamhet samt i bokform utgivit trenne publikationer, nämligen diktsamlingen "Kärleksrosor", novellsamlingen "Vandrare" och sagoboken "Sagoland", samtliga nu utgångna från förlagen. Den 1 januari detta år förordnades fröken Edquist till amanuens vid Uppsala domkapitel — där hon tjänstgjort i 27 år — och har således äran av att vara vårt lands första och för närvarande enda kvinnliga domkapitels-amanuens. Å domkapitlet tjänstgör hon jämväl sedan början av år 1920 såsom kommissionär.

Den kvinnliga stortingsledamoten arkitekten fröken Karen Platou gör f. n. en föredragsturné genom Sverige, på inbjudan av Sveriges Husmodersföreningars riksförbund. Hon talar om hemmens planläggning från husmoderssynpunkt mot teknisk bakgrund. Efter besök i åtskilliga andra städer talade hon i Stockholm, och därifrån gick resan till Malmö. Överallt hade fröken P. fullt hus.

Hilda Huldt, vars fotografi här återges, är den högt skattade föreståndarinnan för Ähliniska flickskolan, som nyligen fyllt 75 år. Jubileet firades med en festlighet på lördagen.

Konstnären Carl Grabow har avlidit i Stockholm, 75 år gammal. Ända tills för några år sedan var han dekorationsmålare vid Dramatiska teatern, och under många år var han så gott som ensamrådande inom konstarten.

Den kända sångerskan och recitatrisen fröken Signe Widell har avlidit i Nizza. Hon var född i Marstrand 1867.

Karl den tolfte's torg. Vinterbild från arkitekt Ferdinand Bobergs utställning av etsningar i Nordiska Kompaniet.

Vår hy om hösten.

Vår nordiska vinter och vårt ombytliga väder gör det nödvändigt att använda en hudcrème som är särskilt lämplig för vårt klimat.

F. Paulis äkta Liljemjolk-Crème tillverkas med speciell hänsyn till vårt kalla klimat och den är därför särskilt ägnad att skydda huden mot all skada vid väderleksombyten och köld. Den håller hyn vacker, ungdomlig och frisk i alla väder. Använd därför dagligen

F. PAULIS
Äkta Liljemjolk-Crème

Feniths namn borgar för en förstklassig produkt!

Gräddmargarin "Extramärket Fenith"
Växtmargarin: "Feniths Extra Växt"

äro marknadens förnämsta kvaliteter.

BARNENS FÖDA

bör sammansättas med största omsorg. Nestlé's Barnmjöl överträffar alla andra näringspreparat därigenom, att det i näringsvärde kommer absolut närmast modersmjölken. Originalburk om c:a 400 gr. netto à Kr. 1:90.

DE FYRA RYTTARNA

Efter en roman av VICENTO BLASCO IBANEZ

Regissör: REX INGRAM

I huvudrollerna:

RODOLPH VALENTINO
och **ALICE TERRY**

En film med liv och anda, fylld av skönhet, sanning och känsla.

PREMIÄR PÅ RÖDA KVARN nästa måndag

Sko-Terro Kräm

är icke allenast ett skoputsmedel utan ger även näring åt lädret.

Terro försäljes i alla väl-sorterade affärer i branschen.

Den nyföddes hud är ömtålig!

Använd därför en absolut tillförlitlig salva.

MILLIDIN-SALVA

(Överläkaren Dr. Lindströms hud- och sår salva.)
"A Barnbörshuset Pro Patria, Stockholm, har sedan mer än 10 år tillbaka använt den numera av A.-B. Leo i Hälsingborg tillverkade Millidin-Salvan mot de hos spädbarn vanligt förekommande rodnaderna, hudlösheterna, liksom också mot sårnader å mödrarnas bröstvärtor uppkomna genom digivning, och ha alla dessa åkommor påfallande hastigt gått till förbättring eller fullständig läkning under behandling med denna salva. Intygas sanningsenligt.

ELLEN WESTERBERG,
1:sta barnmorska och föreståndarinna vid Barnbörshuset Pro Patria, Stockholm."

MILLIDIN är dryg, obegränsat hållbar, härskrnar aldrig, därför billig i användning. Fås å apotek, kemikalie- och övriga affärer. Tillv.: A.-B. LEO, Hälsingborg. Nederlag i Stockholm:

Firma AUG. PETRÉ, Luntmakargatan 79.
Tel. Riks 813 44. Allm. Vasa 25 31.

Käringön och dess hövding

Ett genmäle.

Sjökapten Macfie har i Idun nr 45 skrivit en uppsats i ovannämnda ämne. Han är en gammal skeppare, och vi veta, huru det är med gamla skeppares historier. Pastor Simson var ock ett original — och vi veta ock vad det är, som kan kallas "sagodiktningen" omkring originalen.

Ingen församling i vårt land torde ha haft en större församlingsambition än Käringö, eller en större kärlek till sin lärare. Kapten Macfies uppsats är på sätt och vis nått, men har tagit fram en del sagor om P. Simson, och några av dem äro ägnade att sära hans vänner, dem som känna honom bättre än herr M. Må det därför tillåtas undertecknad att tillägga några ord till hans artikel. Jag har känt samhället i 25 år och i 14 år varit P. Simsons efterträdare.

Det första jag ville rätta i den ifrågakvarande artikeln är uppgiften om den inskription, som stod över ingången till P. S:s hus. Enligt herr M. skulle det ha varit: "Här träder ingen syndare in". En 1909 i Göteborg avliden bemärkt prästman förklarade för mig, att det ståt följande: "Här är ett heligt rum, här bor visserligen Gud". En tredje person har försäkrat mig, att där stod ett annat ord om platsens helighet. Emellertid tar jag fram mitt fotografi över nämnda portal och med förstoringsglasets hjälp läser jag detta ord där: Kommen hit, alla I, som Herranom tillhör. — Alltså ett ganska intressant bidrag till forskningen rörande oet psykologiska problem, som heter pålitligheten av människans minne.

Den andra punkten jag ville beröra är den där scenen som tecknas, då P. S. kommer hem och mötes av högtidsklädda kvinnor, knäböjande i två rader, över vilka han läser sin välsignelse och håller ett andligt tal. — Jag kan tänka mig, att hans vänner kätt sig vackert, när de ville möta honom, ja ock, att det blivit som två rader vid vägen där han landsteg — ack, stigens smalhet från bryggan gör detta till en fysisk nödvändighet. Jag förmodar, att S. sagt ett tydligt uttalande: Tack, Herre, att jag åter är hemma frisk och sund! — Men vilken saga har det ej blivit av detta! Säkert hände det mig ibland, att jag därute vid en hemkomst eller avfärd fick vandra mellan "två rader vänliga människor". Jag är alltså inte säker för att inte kunna komma in i legendbildningen.

En tredje saga i herr M:s berättelse är den om Simson på bergets topp, sittande i "långa timmar", och folket nedanför vid dess fot bidande hans vink, då de alla fingo löpa i kapp upp till denne Moses på berget för att en, den snabbaste, skulle få bli "ett slags helgon" för det året. — Olyckan är, att det finnes å on ingen sådan där hög bergstopp. Här kan jag inte — trots försök — upptäcka någon utgångspunkt, som sagan utspunnits ifrån. Ack, Simson var en alltför nykter man för att idka sådant "sportfäneri".

Slutligen ett ord om historien om S:s sätt att bada. Vi minnas, huru gärna sladdret i alla tider velat finna smuts, icke minst hos fromma människor. — Jag träffade väl på ön de flesta kvinnor, som varit unga i de tider, här är fråga om, och som voro P. Simson närliggande. Jag talade mycket med dem om hans umgänge med dem. Men alltid, alltid gjorde de intryck av att vara ärliga, sedligt oförvitliga personer. Al-

Se med Edra egna ögon att Ni får Mazettis ögon

Ni är då säker på att alltid erhålla en delikat, kraftig och hälsosam cacao. **OBS!** Våra olika billigare kvaliteter cacao såväl i hektopaket som i lös vikt.

Varnas för efterapningar av påse och etikett!

När regnet stritt till backen står Och gör dig våt in på kroppen, Du torkar snart vid en kaffetår, Som doftar ljuvligt i koppen — Hur underbar är ej den förvandling, Humöret får av Gevalia-blandning.

Kvarnström & Eriksson
Sliperi, Förnicklings- & Oxideringsfabrik
Kungsg. 84, STOCKHOLM.
Allm. t. Kh. 121. Rt. 303 14.

CAP
Kakao
lämnar ingen bottensatt

Olycksfall- och sjuk-Skadestands-Automobil-Motorcykel-Glas- o. Vattenskade-försäkring.
Försäkrings A.-B. NORAN, Göteborg.

SOLO-KAFFE

AB. MALMÖ KAFFEKOMPANI
KA. ÖST. ÖSTRA
JÄRANVAJER

Vår mycket omtyckta "3/4 kg. ask"

Choklad
Konfekt
Marmelad
å 4:40 pr ask

Till landsorten fraktfritt 4:90 pr ask.

PERCY F. LUCK & Co.

Varföre det i varje hem måste finnas

SYSTER ELLAS SÅRSALVA
(med Burows lösning)

Pris pr. Burk kr 2,50

OÖVERTÄFFADE!

- SYSTER ELLAS salva (Hudcrème) Kr. 2.—
- SYSTER ELLAS Champunpulver.
- a) med vildodt 25 öre pkt.
- b) med 10 proc. äggula 35 öre pkt.
- c) med lukt- och färglös tjära .. 35 öre pkt.
- SYSTER ELLAS Barn-tvål ... pr st. 60 öre

obetydligt sår kan leda till blodförgiftning. Och mängden har fått utstå oerhörda lidanden på grund av brännskada, då ej ett lindrande medel funnits tillhands.

Syster Ellas Sårsalva finnes överallt!

Linneförrådet

H. M. Konungens Hovleverantör.
Leverantör till:
H. K. H. Hertigen av Nerike.
H. K. H. Hertigen av Södermanl.
H. K. H. Hertigen av Västergötll.

Telefoner: Riks Sthlm 336 42,
Allm. & Riks Essingen 12.

håller längst då jag tvättar vid

Essinge Ångtvätt, Tvätt- & Strykinrättning.

Mot Huvudvärk Förkylning Influensa Rheumatism är

ACETOCYL

det effektivaste medlet.

Lätt att intaga på grund av tabletternas ovala form.

Till salu å alla apotek å kr. 2:30 pr förpackning om 40 tabletter å 1/2 gr.

Margarin
EXTRA VÄXT

MARGARINPÅBÄR. STOCKHOLM

IDUNS JULNUMMER

UTKOMMER
INOM KORT

PRIS KR. 1:50

Rekvirera från
IDUNS EXPEDITION
STOCKHOLM

Kommissionärer antagas.
Begär villkor.

Medföljer Nr 51

GRATIS

till alla prenumeranter

drig, aldrig ett ord av deras mun, som kunde brukas att därav skapa en smutsig historia om deras lärare och hans umgängelse med dem. — Jag vet ej, om S. vid något tillfälle, då han äldre eller klen, velat hava sin sköterska i närheten vid ett dylikt tillfälle, varom herr M. berättar. — Sagan är en ivrig spinnerska, och den kan användas även ett par grova skepparenävar, när den riktigt kommer i tagen.

Läsaren kommer till Kärningön en sommardag, när solen tjugande glittrar på de lekande böljorna. Han skall älska öns klimat, men han skall ock lära älska detta enkla, rättframma folk, som tar emot honom så naivt varmt, som om han varit en gammal vän till dem. Och han skall säkert få svar på sina frågor om gamla tider. Men herr Macfies sagor skall han icke få höra. I stället skall han få höra ett bättre än Macfies motiverat: heder åt August Simons minne! Han var ett original. "Något tälte han skrattas åt, men mera hedras ändå." —

Carl S. Lindblad.

LÄSARINNORNAS SPALT

FRÅGOR.

Vore tacksam att få några adresser på famllj eller mindre pensionat vid franska Rivieran 3—400 meter över havet, ej där bröstklena vistas.

S—s.

Finnes i Iduns läsekrets någon, som är villig lämna fritt vivre åt tysk lärarinna, som önskar studera svensk konstvävning i svensk vävskola, och finnes det vidare någon som är villig lämna bidrag till kursavgifter och materialkostnader. I utbyte skulle kunna lämnas undervisning i teckning, målning eller konstbroderi. Närmare upplysningar Brunssonska vävskolan, Kungsgatan 70, Stockholm. Alma Jacobson. Tel. 133 63, Norr 437.

Var finns lämplig plats att till våren öppna eller övertaga en bra Bok- & pappershandel, i samhälle helst i Skåne.

"Bokintresserad".

SVAR.

Svar till 68-årig fru.
Undertecknad, som i över 2 års tid lidit av för högt blodtryck med ty åtföljande susningar i huvudet både dag och natt, har nu sedan en månad tillbaka tagit elektrisk behandling (s. k. Tesla strömmar) och känner mig nu efter ca 20 behandlingar bättre i huvudet, men skall fortsätta därmed ännu en tid, ty det tager lång tid. Sätt Eder i förbindelse med Terapi Institutet, Tavastgatan 26 A. Allm. Tel. Söder 13802. 10—12, 2—4.
73-åring.

Svar till "En lidande" (nr 47).
Upphör att dricka kaffe och drick i stället en kopp varmt vatten efter måltiderna. Självt nervös under flera år har jag först nu kommit underfund med att kaffe är skadligt för mig men att kaffe utan kaffebonor, d. v. s. varmt vatten är nyttigt.

Ideal-Strumppäsen.

En säkert kärkkommen julklapp är den praktiska strumppäsen Ideal, utförd i vackra mönster av Satin och Cretonge. Rymmer 100 par strumpor, särskilt fack för stoppgarn och plan för nålar. Beställ i god tid. Pris per styck kr. 6:80 mot postförskott. INDUSTRIKOMPANIET, Svenljunga.

När den glada stämningen i balsalen

överskridit höjdpunkten och spänstigheten mattas av en smygande trötthetskänsla, göra några droppar »4711» en underbar verkan. Tröttheten försvinner på ögonblicket; den livgivande doften uppfri-skar kropp och själ till ny njutning och glädje.

Man använde emellertid blott den äkta 4711 (blåguldetikett), destillerad efter ett ursprungligen och alljämt endast av ägaren av firman Mülhens känt originalrecept sedan 1792.

4711 Eau de Cologne

Använd i badet 4711 Eau de Cologne-Badsalt

Använd
alltid

**Kalmar
Rissjärkelse**

och Ni blir belåtna med resultatet.

Kalmar Ångvarns A.-B.

**Billiga
Böcker**

Rikt urval. Pris-nedsättnings-katalog gratis i bokhandeln och från LINDBLADS Förlag, Uppsala.

**Dr Scholl's
Fotknölesskyddare**

ger ögonblicklig lindring åt ömtåliga fotknölar och befriar dem från skons tryck. De återställa dessutom skon till dess ursprungliga form. Pris kr. 4.50 pr sats.

**Dr Scholl's
Tåspridare**

bidrager att borttaga fotknölar genom sin sinnrika konstruktion. Den är tillverkad av finaste paraggi. Pris kr. 3.75 pr sats. Om Eder skohandl., apotek eller sjukvårdsaffär ej skulle föra Dr Scholl's artiklar så vänd Eder direkt till oss.

Broschyren "Fötterna och deras vård" upptagande 18 fotspecialiteter sändes gratis.

The Scholl Manufacturing Co,
STOCKHOLM 7, Avd. 1.

LÄDER-ARMBAND

Märke: "MIDGET"
(Patent o. lagl. reg. varumärke)
KR. 2 KR.

Världens mest praktiska läderarmband

Klockan sitter absolut stadigt och kan icke glida av armen

Sydda remmar av bästa engelska kvalitet
Bese prov på äkta Midget hos urmakaren

Engros:

SVERIGES URMAKARE A.-B.
STOCKHOLM

FAMILJERÄTTSÄRENDEN

Äktenskapsförord. Boskillnads- och äktenskapsskillnads-mål. Boutredningar och arvskitfen. TESTAMENTEN

Advokatfirman

Andén & Staël von Holstein

Eva Andén. Mathilda Staël von Holstein

Lilla Vattugatan 14.

Riks 7576, 24488. Allm. 18836.

Pälsar och Pälsvaror

bli som nya efter kemisk tvätt hos

LUNDBY

Skönfärgeri & Kem.
Tvättanstalt, Göteborg

KUNGL. HOVLEVERANTÖR

Döva höra

Den amerikanska elektriska **hörapparaten ACOUSTICON** som är världens förnämsta, kan nu regleras i 6 styrkegrader efter örats olika hörsel-förmåga. Förordad av öronspecialister. Ombärlig för lumbörda i kyrka och teater. För efterrapningar varnas. Öronmassageapparaten **MASSACON** botar susning för öronen. ACOUSTICON är tillerkänd guldmedalj i St Louis och den Engelska kröningsmedaljen i guld. Användes av H. Maj:t Änkedrottningen av England och Prins Carl av Sverige. ACOUSTICON är patenterad över hela världen. Vi lämna fem (5) års garanti på alla Acousticon-apparater. Begär katalog och intyg. Ensamförsäljare för Sverige: **Malmö Bandage Etablissement, Per Veijersgatan 9, Malmö 1. — Telefon 4975**

Oatine

Ni avundas andra som ha en vacker, välvärdad hy. Använd därför alltid OATINE, som läker och när huden och gör den mjuk. Tvål och vatten irriterar ofta huden, den blir grov, hård och gråaktig. Använd därför OATINE, som är något enastående i sitt slag. Den ingnides och avtorkas efter behag och ni bevarar huden smidig, frisk och vacker genom åren.

Begär endast OATINE "Vit crème, grönt lock" och tillbakavisa alla efterrapningar. Fås i burk, eller tub kr. 3:—, och stor burk (tredubbel innehåll) kr. 6:—.

OATINE-SNOW är fin, snövit och mycket dryg i bruket och är väl-luktande och uppsuges ögonblickligen vid lätt ingnidning. Genom ständig användning bevaras huden smidig, klar, mjuk och vacker. Fås i burkar av samma storlek. Kr. 3:— och 6:—.

Fås överallt, eller skriv till

THE OATINE COMPANY'S Generaldepôt, Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn. London & Paris.

OATINE En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

BARN-TVÅL

HYLIN'S ÖVERFETTADE BARN-TVÅL

framställd av bästa och renaste råämnen enligt föreskrift av

Dr. P. G. Unna.

Synnerligen välgörande för huden. En ideal-tvål för barn och personer med ömtålig hy. Borde användas i varje hem.

Ej dyrare än vanlig god toalett-tvål.

Säljes överallt.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Vore tacksam få veta om Elektrolysbehandling borttager obehörig hårväxt för alltid? Om den är ofarlig, och ej skadar huden samt om det behöves mer än en behandling? Och om den är smärtfri? *Bekymrad.*

Svar: Vi våga inte taga på oss ansvaret att jakande besvara Er fråga, varken vad beträffar ett effektivt borttagande av obehaget, eller vis å vis smärtfri behandling. Det enda som skulle kunna övertyga om sagda behandlings goda resultat vore intyg av kända och vederhäftiga personer, som själva blivit hjälpna genom omskrivna behandling.

Fråga: Tacksam om Idun kan giva mig upplysning, om det finnes någon hushållsskola eller Husmoderskola i Östersund och i så fall, när den börjar, samt pris å kursen? *I. A.*

Svar: Då vi ej hava oss bekant huruvida någon hushållsskola finnes i Östersund, och Ni själv ej tyckes hava någon utväg att av en mer eller mindre bekant person från sagda stad få Eder fråga besvarad, låta vi den härmed gå vidare till våra "läsarinor emellan".

Fråga: Kan någon av erfarenhet giva ett råd mot spindeldjur (kvalster) som inrotat sig å vind och källare. Har kalkat och haft grundlig rengöring flera gånger. Är det möjligt att sådant kan försvinna av sig själv? Tacksam för råd här vore *Mycket bekymrad.*

Svar: Av sig själv kan inte något som helst av varken "spindeldjur" eller andra liknande hemsökelse försvinna. Snarare torde de om de lämnas i fred, mångfaldiga sig. Vi råda Eder att väl stänga alla dörrar och täppa till nyckelhål, större springor o. dyl. samt sedan grundligt röka lokaliteterna med svavel. Dörrarna böra ej öppnas förrän 4-5 timmar efter svavlingen. Det skadar ej heller att Ni strör pulveriserad borax längs utefter väggarna på golvet, på hyllorna, i de springor som Ni kan komma åt.

Fråga: Vill någon av Iduns läsare ge mig ett beprövat råd hur jag skall förfara med en pålskappa som börjat fälla. Den har varit mycket omsorgsfullt skött och jag kan icke finna varken mal eller mått i den. Tacksam för svar är *Fint gråverk.*

Svar: Gråverk är alltid ett kinkigt skinn, som trots den allra omsorgsfullaste vård alltid börjar fälla efter ett eller annat års bruk. Det enda råd vi kunna giva Er, att låta en skicklig körsnär friska upp och borsta pälsen, varigenom Ni åtminstone för en tid framåt åtminstone slipper obehaget att få pålskär på kläderna. Detta är en klen tröst, men tyvärr ha vi intet annat att giva.

Fråga: Tacksam om möjligt få veta var man med förtroende kan vända sig för att få Rmk placeerade i goda tyska realvärderna. *"Enda gången."*

Svar: Gärna införa vi Eder fråga — men nog torde Ni väl själv begripa, att under nuvarande sorgligt hopplösa förhållanden finnes för placering av Rmk. inga "goda tyska realvärderna". Varken för tyskarne själva eller för flertalet andra nationer!

Fråga: 1) Finnes det någon kurs för utbildande av fattigsköterskor? Har hört något om Svenska fattigvårdsförbundet men vet ej någon adress. 2) Är det

INDUSTRI-A.B. VIKINGS UTVECKLING VIKING-SKOKRÄM UNDER 20 ÅR

Universalverktyg av stål, härdat.

Nr 560

Hammare, yxa, hovtång, rörtång, trädavbitare, kofot, skruvmejsel kombinerat, automobilen, motorbåten etc.

Pris pr styck för 25 cm. längd Kr. 6:—

Finnes till salu hos järnhandlare samt hos fabrikanten: **BERGS BOLAG, Eskilstuna.**

NISSENS äkta Bröst-karameller

mot hosta o. heshet

Personlig hygien

fordrar att ens linne blir ordentligt rent-tvättat. Koka det med Tomtens Tvätt-pulver. Ni kan då vara lugn. Det blir fullkomligt rent.

MerkurSåpa

Hösta Kvalité

FABRIKEN **VIOLA** GÖTEBORG

BÄST VILAR MAN Å

STÅLRESÅRMADRASSEN IDEAL

Hygienisk - Billig - Hållbar

Prislista gratis och franko.

Obs! Reducerade priser fr. 1 mars i år.

AKTIEBOLAGET RESÅR

Tel. 780 Karlstad Tel. 780

ALABASTER-TVÅL

överfet toalett tvål med behaglig parfym

Alla damers favorit-tvål

TILLVERKARE: **GAMLA TVÅLFABRIKEN** TERNINGHOLM, MALMÖ.

"Rättut"-konfekten dödar rättsläkten

Följ noga bruksanvisningen!

Vävskedar

jämte övriga tillbehör för handvävstolar. Vävspännare Skyttlar, Skedkrokar och Spolmaskiner köpas förmånligast hos

A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik, Borås. Rikstelefon 1028. Exp. till landsorten mot postförskott.

NORMANS

INKOKNINGSSAPPARAT och BURKAR TILL BILLIGA PRISER

TEGNERSGATAN 23 ODENGATAN 41

HÖGEFFEKTIVA VÄRMELEDNINGSPIPOR

WOCO

BORÅS

Best. offert

HUSMODERNES BAK

BLIR BÄST MED PELLERINS MARGARIN

Pylbergs Blandning

Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.

PERCY F. LUCK & Co.

HEMSTÖVDEN LUDVIGA

VÄVNADER, KONSTSMIDEN och ALLMOGEMÖBLER.

Beställningar mottagas. Stifullt arbete. Begär offert.

Var försiktig

vid val av ströpunder mot hudlöshet, revor-mar etc. hos barn. Använd endast:

VASENOL

barnpuder, ett av läkare erkänt snabbt läkande och rensande specialmedel. Vassenol rekommenderas av läkare och barnmorskor.

Tillskärningsmönster.

Mönster till Dam-, Barn- och Herrkläder erhållas tillförlitligast i

Mönsteraffären Special, Bergsgatan 15 och Södergatan 22 3 tr., tel. 8375 (samma hus som Malmöautomaten), Vårfrugatan 3, LUND.

Obs! Då mönstren äro tillförlitliga behövs ingen provning. Sändes till landsorten mot postförskott.

någon framtidsplats för självför-sörjande att bli fattigsköterska? Tacksam för svar vore

Flicka intresserad av sjukvård.

Svar: Vänd Er till Svenska Fattigvårdsförbundets byrå med begäran om upplysningar. Adressen är 17 Norrlandsgatan, Stockholm.

Fråga: Huru behandla gardiner så dessa icke bliva yviga i kanterna.

Husmoder.

Svar: När de lätt stärkta, sedan torra och därefter stänkta gardinerna äro tillreds för strykning — de böra ligga stänkta och väl hoprullade samt inlindade över natten — böra de sakta dragas, alldeles som bruket är vid lakan och dukar. Det vill säga, att två personer, en vid varje ände samla gardinen samman och mycket varsamt draga i den. Sedan strykas de efter längden, med upp och ned, men aldrig tvärs över.

Fråga: Vårt hushåll består av 2 personer jämte tvenne tjänarinnor. Vi dricka kaffe (rent kaffe) två gånger om dagen, samt hava ganska sällan främmande. Vore tacksam få veta, till huru mycket man skall ungefär beräkna kaffe- och sockeråtgången per månad, förutsatt att tjänarinnorna äro ärliga.

Förtvivlad fru.

Svar: Edert fall måtte vara ett mycket svårt sådant i betraktande av Er signatur! Lyckligtvis har den svarande ett hushåll som långa tider på året är fullt lika det Ni beskriver. Där går varje vecka precis ½ kilo fin-finmalet kaffe och kaffet kokas medelst en s. k. perculator, som verkligen är synnerligen fördelaktig i det kaffet blir förträffligt uti den samtidigt som kaffeåtgången är jämförelsevis liten. Men även med vanligt kokt eller bryggt kaffe har samma kaffe-mängd räckt en vecka. Dock bör upplysas att när helst det varit främmande, om så endast ett par personer har extra kaffe utlämnats. Städe användes mycket finmalet kaffe, nästan så fint som snus, när kaffet då blir dubbelt så drygt som vid vanlig malning. — Av bitsocker brukar ½ kilo i veckan gott räcka för familjen, medan ¾ kg. användes i köket. Men härvidlag finnes ingen orsak att vara varken förundrad eller ännu mindre "förtvivlad", ty smaken för mycket eller litet socker i kaffe divergera hos olika personer, såväl vad smak som behov beträffar.

Fråga: Är småskolelärarinna, men saknar intresse för mitt kall, emedan jag innerligt önskar att få bli sjuksköterska. Är det svårt komma in som elev på ett sjukhus i Stockholm eller Uppsala? Och hur lång och dyrbar kan elevtiden bli.

Ensam 22-åring.

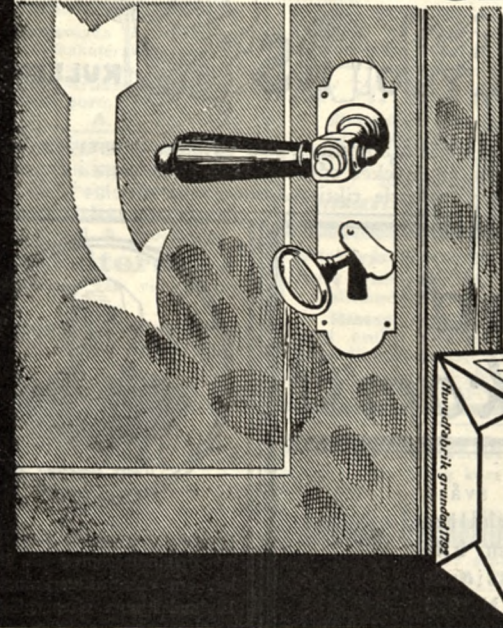
Svar: Skriv och begär prospekt från Sabbatsbergs sjukhus i Stockholm, eller till Akademiska sjukhuset, Uppsala. Där får Ni alla önska upplysningar.

Fråga: Snälla Idun, giv mig ett gott råd. Mina tillgångar äro mycket begränsade, men varje år köper jag mig en bok. I annonserna om böcker, försöker jag att träffa den som passar mig. Jag har nu sett att det finns en bok som heter "Helgonet och Narren" av Agnes Günther och undrar om denna bok lyfter och är lika njutbar som t. ex. "De röda huvuderna" av A. Johansson. Priset är så högt att jag inte vill riskera att få en vardaglig bok. Innerligt tacksam för ett litet svar någonstans i Idun, före jul är,

Camilla, Göteborg.

Svar: Ja, den bok ni nämner kunna vi lugnt rekommendera. Vilken förständig vana för övrigt att på det vis, ni antyder, med små tillgångar ändå skaffa sig ett litet gott bibliotek. Ett av Iduns närmaste nummer skall säkert intressera er såsom bokälskare.

Solidar Tvätt-Extrakt

Fingeravtryck

och andra feta och smutsiga fläckar på dörrar, dörrlister, paneler eller andra oljemålade föremål avlägsnas lättast och bekvämast med »Solidar», som tager bort alla spår av smuts utan att på minsta sätt angripa eller skada målningen.

»Solidar» är ett numera allmänt känt och för all slags tvätt, putsning och rengöring värderat och oövertäffat medel.

K. ROED LOTTERIKONTOR

Dronn.-gt. 8, TRONDHJEM

Aluminiumkärlen böra putsas med Zelos Aluminiumputs. St. bleckburkar å 45 öre.

FABRIKEN ZELOS, Göteborg.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tagas av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å **APOTEKET VASENS DRUG-HANDELS LABORATORIUM STOCKHOLM** Originalflaskor om 500 gram. Fås å alla apotek.

Vid Reumatism, Huvudvärk, Gikt och Ischias

såväl som vid influensa, och smärtor av alla slag, verkar TOGAL snabbt och säkert.

Togaltabletterna utskilja starkt den skadliga urinsyran ur kroppen och går sålunda till själva roten av det onda. Togal anbefalles varmt av många läkare och kliniker i Europa. Det efterlämnar inga skadliga biverkningar. Smärtorna lindras omedelbart, och även sömnlöshet bekämpas med Togal. Tillhandahålles av apoteken.

Bardin & Co
PARIS
Poudre de Perles Fines

Bardin's Perle Sudder
förskönar

Blanche - Rose - Chair - Naturelle - Rachel - Ocre - Corall - Rubis - Mauve etc.

Fås i alla Parfymaffärer, Apotek samt hos Kemikaliehandlare.

Generalagent för Skandinavien och Finland:
Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Frälsningsarméns Handelsdepartement

Östermalmsgatan 24, Stockholm. Filial: Södra Allég. 9, Göteborg.

Musikinstrument-, Bok- och Pappershandel. Manufaktur- och korta varor. Reseffekter m. m.

Förstklassiga kvalitéer:

KAFFE till 4 kr. pr kg.
TEER till 10 och 11 kr. pr kg. Paketering: 50 och 100 gr. pkt.
KAKAO 100 gr. påsar kr. 4.50 pr kg. "hel-o. halvkg.-burkar 6.—"
Arméväv pr stång (4 tvålar) kr. 1.50, pr tvål om 100 gr. — 40.
Skokräms, "Viking", pr burk om 100 gr. — 65, pr tub — 65.
Prislista å musikinstrument m. m. gratis på begäran.

Börja er egen affär.

Med 50 kr. och en god idé förtjänade jag på 2 år 60,000 kr. i postorderbranschen. Låt mig hjälpa er att börja egen affär. Jag säger er vad Ni skall göra, och hur Ni skall göra det. Skaffa er viljekraft, ryggrad. Vakna upp och börja nu. Min bok "Hur man kan förtjäna pengar på postorderaffärer" skall säga er, hur Ni kan börja en affär i Ert hem på Er fritid och likväl behålla Er plats. Ni kan därigenom på ett säkert och raskt sätt vinna stora inkomster. Sänd mig bara ert namn och adress och ett 50 öres frimärke till porto.

Norsk Ordreinstitut, Trondhjem, Norge.

Damkläden

i en mängfald moderna kulörer. Utmärkta kvalitéer. Minutförsäljning. - Partipris. NORRKÖPINGS STUVLAGER, Barnhusgat. 4, 1 tr. ö. g., Stockholm.

TRICOPHEROUS

är världens förnämsta Hårmedel och överträffas icke av något annat liknande preparat.

Pris pr fl. 3:75. Erhålles hos alla 1:sta klass Parfymeri-, Damfrisering och Droghandlare.

Svält ej

Edra krukväxter. De leva ej enbart av vatten. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-närings salt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Blomster-, Färg- och Kemikaliehandlare.

DUBBEL-OTTOMANER

med gemensamma eller skilda bäddar, Sängkläder, Täcken, Piltar. Specialaffären för Bäddmöbler Dalagatan 14, St.-t. Va 117 38. OLOF KNUTSSON.

Gummistrumpor

och benbindor för åderbräck och svullna ben. Maggördlar. Rygggradshållare. Hålsögördeln "Minerva", ersättning för snölivet, 14 kr. Hålfotsinlägg 3:50. Liggydynor. Urinbehållare för dag-som nattbruk 15 kr. OBS! Våra varor ej att förväxla med förläggda realisationslager. Alla sjukvårdsartiklar föras i lager. Illustrerad pris-kurant och måttblanketter gratis. A.-B. Nils Adamssons Sjukvårdsaffär Centralpalatset, Sthlm.

MÖBLER

ÖCH
RUMSINREDNING

För bostadsinredning intresserade personer antagas som ombud för mina tillverkningar, en på varje plats. Illustrerad katalog.

DAVID BLOMBERG
KUNGSGATAN 15
STOCKHOLM

Nyckeln till hälsa

är att rensa magen och tarmarna från osunda rester, utdriva urinsyran från kroppen, samt upprätta blodet, därmed avvägnas själva orsaken till illamående och sjukdomar.

En huskur med Frukt-Salt-Samarin är härtill synnerligen välgörande.

Magsyra och huvudvärk försvinna, värk i kroppen, reumatism och nervsmärtor skingras. Hälsa, krafter och välmående återvinnas. Frukt-Salt-Marin verkar välgörande på hela organismen och omedelbart uppriskande. Pris per burk kr. 2:75, erhålles per postförskott från Cederroths Tekniska Fabrik, Stockholm. Säljes å Apotek, Droghandlare och Färghandel.

Kristall PATENT

DET NUMERA FÖRNÄMSTA VETEMJOLET

Ottomaner Schälslonger Soffor

Thorwald Olsens Möbelverkstad Blecktornsgr. 6, Stockholm. Sö 9851.

NS Jugoslavien Y

M O S

KULLENS

i gg

På vår förra pristävlingens rebus inkom en mängd försök till lösning (lösning i Iduns nästa nummer), som vittna gott om våra läsares skarpsinne. Vi komma därför här med en ny rebus av samma art. I lösningen kan man utläsa en anspelning på en just nu mycket omdebatterad statyfråga i Stockholm. Lösning, märkt "Iduns pristävling i n:o 49", skall vara insänd till Iduns redaktion senast den 16 dec. För de två först påträffade riktiga lösningarna utdelas 5 kr. i pris till vardera.

Det kan aldrig nog påpekas att

ALFA KO

ARBOGA-Fabrikens högsta märke är af all margarin den förnämsta.

AKTIEBOLAGET SYDSVENSKA BANKEN

Inbetalt aktiekapital Kr. 34,000,000:—

Huvudkontor: Malmö.

Mottager insättningar å Depositions-, Kapital- och Sparkasseräkning till högsta gällande ränta.

Fullständig bankrörelse.

Vid toaletten använd den äkta

CRÈME SIMON

Den allra bästa för hudens vård och skönhet.

PUDER och TVÅL
J. SIMON & Co. - PARIS

Alcock's Plåster

Etablerad 1847.

EAGLE BRAND.

Världens Mest Betydande Utvärdes Läkemedel.

Smärtor i Ryggen.

Intet plåster kan jämföras med Alcock's. Förmår stärka klena ryggar mer än någonting annat.

Smärtor i Sidorna

lindras hastigt af Alcock's Plåster på samma gång som det stärker sidan och återställer energien.

Alcock's är ett ursprungligt och äkta poröst plåster. Det är ett Universalmedel, som säjes i alla apotek öfver hela den civiliserade världen. Kan påläggas hvarhåst smärtor finnas.

Skulle Ni vara i behof af ett piller,

TAG DÅ UTAF

Brandreth's Piller

Fullkomligt vegetabiliska. (Est. 1752.)

Vid förstoppning, gallejuka, huvudvärk, svindel, dålig matsmältning etc. FÖRSÄLJAS HOS ALLA APOTEKARE.

ALLCOCK MANUFACTURING CO., Birkenhead, England.

God inkomst

i dessa svåra tider erhåller den som blir kommissionär för IDUN 1923

Tillskriv IDUNS EXPEDITION STOCKHOLM

LÄMPLIG JULKLAPP

CARL LARSSONS PRAKTVERK

"SVENSKA KVINNAN GENOM SEKLEN"

10 FÄRGTRYCKPLANSCHER

Inbunden med av konstnären komponerad pärm

Kr. 5:—

Portofritt mot insänd likvid i postanvisning

IDUNS EXPEDITION STOCKHOLM

För Edra julinköp

bör Ni vända Eder till firman Ahlén & Holm, Stockholm. Där erhåller Ni nästan allt vad Ni kan önska Er och till billigaste pris. Firmans stora katalog erhålles på begäran gratis och portofritt.

Vid sidan om vägen heter en bok av Paul Keller, en av Tysklands mest populära skönlitterära förf., vilkens arbeten utgått i 2 millioner ex. i hans hemland och översatts till en mängd språk. »Sällan har jag vid någon lektyr skratat och gråtit så mycket som vid denna», yttrade Peter Rosegger om föreliggande bok, med vilken förlaget inleder en serie av Paul Kellers berättelser på svenska. Häft. 5.50, klotb. 7.25. Lindblads, Uppsala.

KOCKUMS Emaljerade Grytor
är starkast och vackrast.
Försäljningskontor: STOCKHOLM, GÖTEBORG, DRÖTTNINGGÅRDEN, MAGASINSGÅRDEN.
KOCKUMS JERNVERK, KALLINGE

Pastor Seb. Kneipps Teer och Piller åter i marknaden.

Sedan vi uppgjort med Pastor Kneipps arvingar i Würzburg, vilka inneha originalrecepten till Pastor Kneipps världsberömda Hälsoteer och Piller, om ensamtillverkningen av dessa för Sverige, Norge, Danmark och Finland kunna vi nu glädja alla vänner till Kneipps hälsomedel att dessa nu finnas att tillgå å alla apotek i landet.

För de tusenden som redan känna till Kneipps berömda hälsomedel behöves säkerligen blott detta meddelande för att väcka glädje, för dem som däremot icke varit i tillfälle pröva Kneipps preparat vilja vi uppräknat följande:

KNEIPPS MAGÖRTE är ett magstärkande och matsmältningssbefordrande medel. I teet ingå de bästa och mest verkliga örter som användas som magmedel. Pris pr pkt 1.65

KNEIPPS BLODRENINGSTE är ett utmärkt blodreningssmedel. Verkar välgörande vid de sjukdomar som hava sitt säte i blodet. Pris pr pkt 1.95

KNEIPPS NERVTE är utomordentligt stärkande och lugnande medel vid nervositet och sömnlöshet. Alla som lida av förläppade och överansträngda nerver böra dricka detta välgörande te. Pris pr pkt 1.90

KNEIPPS HOSTE är ett beprövat medel vid förkylning och därigenom uppkomna åkommor såsom hosta, heshet och slembildning. Bör finnas i varje hem. Pris pr pkt 1.90

KNEIPPS GIKT- OCH REUMATISMTE. Övärderligt medel mot gikt och reumatism. Pris pr pkt 1.50

KNEIPPS AVMAGRINGSTE. Ett ofarligt men effektivt medel att övervinna korpulens. Pris pr pkt 1.90

KNEIPPS KRAFT- OCH NÄRTE. Ett beprövat, stärkande medel för sjuka magar och blodfattiga personer. Ökar aptiten och kroppskrafterna. Pris pr pkt 1.50

KNEIPPS ALP-ÖRTE I är ett slemlösnande och väderdrivande avföringsmedel. Verkar mildt och pålitligt. Pris pr pkt 1.—

KNEIPPS ALP-ÖRTE II verkar i likhet med Alp-örte I men ej så kraftigt. Verkar på njurarna och blåsan, varför det samma bör användas vid sjukdomar i dessa organ. Pris pr pkt 1.15

KNEIPPS BRÄNNÄSSEL-HÄRVATTEN är det absolut bästa, mest verkamma och i marknaden odisputabelt förnämsta härvatten. Pris pr fl. 3.50

KNEIPPS PILLER

Världsberömda

äro fria från alla skarpa eller skadligt verkande ämnen och innehåller endast det bästa av sådana växtdroger, som äro kända som mildt verkande, slemlösnande, väderdelande och magstärkande avföringsmedel. Kneipps piller äro öfverträffade. Pris pr ask 1.—

KNEIPPS preparat säljes å alla apotek.

Obs! Om ej apotek finnes å Eder plats expedieras Kneipps teer och piller pr efterkrav + porto från

Apoteket Storcken, Avd. 3, Sthlm.

Tillverkningen står under kontroll av Laboratorn vid Farmaceutiska Institutet Apotekaren Yngve Funcke.

Ensamtillverkare:

Fabriks-A.-B. ELLAS, Stockholm.

Lediga platser och Platssökande endast 25 öre pr mm.

Minsta avgift 10 mm. 2.50

LEDIGA PLATSER

Vid Stockholms läns Sinnesslöanstalt

blir den 1 januari 1923 en lärarinneplats ledig. Sökande bör vara särskilt utbildad för sinnesslöundervisningen. Ansökan, åtföljd av ålders- och läkarebetyg samt de intyg sökanden önskar åberopa, insändes före den 15 dec. till Styrelsen för Stockholms läns Sinnesslöanstalt, adr. Upplands-Väsby. Upplands-Väsby den 25 nov. 1922. STYRELSEN.

En befattning som avdelningsköterska vid Sanatoriet Solbacken är ledig att tillträdas den 10 jan. 1923. Lön 700 kr. pr år + statens dyrtidstillägg jämte allt fritt, 3 ålderstillägg å 150 kr. Pension i Statens pensionsanstalt. Sökande skall äga vana vid tuberkulosvård. Ansökan åtföljd av betygsskriterier, friskbetyg och referenser torde insändas senast den 15 dec. till: ÖVERLÄKAREN Sanatoriet Solbacken Kullsveden.

I goda hem

finnas väl avlönade platser för ex. barnsköterskor, barn- och ensamjungfrur, husor, kokerskor och andra hembiträden.

Stockholms Stads Arbetsförmedling.

Regeringsgat. 107. Högbergsg. 37. Expeditionstid 9—4, dag före helgdag stänges 2.

Obs! Betyg och rekommendationer böra medhavas. Även tillf. arbetskraft förmedlas. Avgiftsfritt för både husmodrar och tjänare.

En välkommen julklapp

till alla de unga kvinnor, som stå inför valet av levnadskall, är Kvinnligt Yrkesregister för 1922. Erhålles i boklädorna samt å Kv. Yrkesregisters expedition, Vasagatan 50, Stockholm. Pris 3 kr.

Platsen som stenograf o. maskinskrivarska
vid Maria sjukhus Röntgenavdelning är till ansökan ledig att tillträdes den 1 januari 1923. Examinerad sjuksköterska har företräde. Ansökningar, helst åtföljda av fotografi, ställda till Styrelsen för Stockholms stads sjukhus, torde inlämnas till Maria sjukhus, Röntgenavdelningen, före den 15 december 1922.

För sjukvårdskunnig skolköks-lärarinna

finnes en e. o. befattning ledig vid Sunnerdahls hemskola å Säbyholm från den 8 jan. 1923. Lön: 1750 kr. jämte allt fritt, vartill f. n. kommer dyrtids-tillägg. Ansökan insändes före den 5 dec. till Rektor E. Netz, adr. Bro.

Vid länslasaret i Falkenberg

finnes plats ledig för en natt- och reservsköterska att tillträda den 1 januari 1923. Lön 700 kr. pr år med tre ålderstillägg å 150 kr. efter 3, 6 och 10 år jämte dyrtids-tillägg enl. statens grunder för nyrulerad tjänst, 1 månads årlig semester med kostpengar samt fritt vivre.

Ansökning åtföljd av skol- och tjänstgöringsbetyg jämte frisk- och åldersbetyg insändes före den 15 nov. till lasarettsläkaren i Falkenberg som även bevarar begärd upplysning ang. tjänsten.

Ung, snäll, pålitlig flicka

erhåller plats 1:sta jan. som ensam-jungfru i liten familj med en 4 års flicka. Frun borta hela dagarna. Ej eget rum. Svar med lönepretentioner, foto samt övriga upplysningar till "Liten våning, lätt plats" i Sthlm, Iduns exp. f. v. b.

Musikalisk ung dam

söker för smärre konsertresor. Skall vara religiös samt duktig organist och om möjligt även sångerska. Svar till "Lätt program", A.-B. S. Gumælius' Annonbyrå, Göteborg f. v. b.

Som husföreståndarinna

söker medelålders dam, arbetsam, bildad, musikalisk, för 4 föräldralösa flickors (ålder 9-17 år) uppfostran. Endast å verkligt duglig husmoder reflekteras. Svar med närmare upplysningar och fotografi under signatur "God omvårdnad", A.-B. S. Gumælius' Annonbyrå, Göteborg f. v. b.

Van barnsköterska

med goda rek. får plats i Gefle för 3 barn, 3/4-8 år. Sv. med löneanspråk till "Officersfamilj", Iduns exp. f. v. b.

Ung dam,

aktningssvärd, gladlynt, proper och med goda husliga och kvinnliga egenskaper, gärna från landet och med enkla vanor, önskas om någon tid att förestå och sköta ett solitt och aktat ungherrem i vackert belägen, bekväm 5 rumsvilla i större stad i mellersta Sverige. Svar med förberedande upplysningar och amatörfoto sändes till "M. E. H.", Sv. Dagbladets huvudkontor, Sthlm.

PLATSSÖKANDE

22-årig småländska

önskar under tiden 1 jan.-15 febr. komma till Öster- eller Västergötland för att, i bättre fam. (helst prästfam.) där jungfru finnes, lära hemmets skötsel. Svar till "Familjemedlem", Bäckaby p. r.

Glad och trevlig landsflicka

kunnig i klädningssömnad och villig med linnesöm och handarbeten söker passande plats tills i mitten av jan. Svar med möjliga upplysning, emotens tacksamt av "Vingbruten", Iduns exp. f. v. b.

Ung, bildad småländska,

husligt intresserad önskar plats, helst å herrgård eller dylikt för att under husmoders ledn. sätta sig in i ett bättre hems skötsel. Familjemedl. Någon lön önskvärd. Sv. till "Ömsesidig nytta", Kalmar p. r.

Husmödrar!

25-årig bildad flicka söker plats i finare familj att vara behjälplig med i hemmet förekommande göromål. Svar till "1 Febr. 1923", Iduns exp. f. v. b.

Gihls Sjuksköterskebyrå,

Drottningholmsvägen 6, Stockholm, ansök. exam. sjuksköterskor, anspråkslösa vårdarinnor och sjukhusbitr. samt uttry sjuksv.-artiklar. Brev besvaras mot dubbelt porto.
R. T. 33975. A. T. Kh. 5350.

Som husmors hjälp

önskar bättre hushållskunnig flicka plats. Gärna där barn finnes.

Stockholms Uthyrningsbyrå,

Stureplan 6, avd. 9, Stockholm.

Barnsköterska,

ex. och sykkunnig, van vid spädbarn önskar plats.

Stockholms Uthyrningsbyrå,

Stureplan 6, avd. 9, Stockholm.

Medelålders bättre flicka

önskar plats som sällskap och hjälp åt äldre klen person eller att sköta hushållet för ensam herre eller dam. På lön fästes mindre avseende. Tacksam för svar till "Anspråkslös B. H.", H. T. Centralen Göteborg.

INACKORDERINGAR

Lärarinna

önskar under julferien inack. i prästgård, herrgård el. trevl. pensionat. Svar till "Rut", Iduns exp. f. v. b.

Pension i Florens närhet

till billigt pris, 18 Lire dagl. Svar till "Lantgods", Allm. Tidn.-Kont., Stockholm.

Nerv- eller stilla sinnessjuk

erbjudes inackordering och vård å gammal herrgård till nedsatt pris om 5-6,000 kr. kunna erlaggas kontant (mot säkerhet). Kapitalet avsett till hjälp vid uppsättning av sjukhem för 10 pat. med ex. sjuksköterska som föreståndarinna. Svar till "Mitt livs mål", Uppsala p. r.

DIVERSE

Hilma Aströms Damfrisering, Nybrog. 54, Sthlm, rekommenderar sin oöverträffade vård av håret, vilken hindrar hårfall och mjällbildning samt i hög grad befördrar hårväxten. Elegant frisering och ondulering.

En spädbarnsutstyrelse

är lämplig som julklapp där spädbarnskläder behövas. Billiga välsydda elvarbeten av starka kval. i Hvita Korsets trevl. och prakt. modeller utförsäljas fr. Sköterske- & Husmodersskolan

Hvita Korset

Tel. 71. Prisuppgift mot porto. Älmhult

För finnar TINKTUR ICILMA

Ett utmärkt medel mot finnar och pormark, pris Kr. 5 plus porto.

Ebba Beckmans Hygieniska salong Grevtureg. 3, 1 tr. Stockholm 1.

Mot grått hår och mjäll.

Härmed meddelas att det utmärkta och så mycket efterfrågade härvattnet mot grått hår som förhindrar hårfall och fullständigt borttager mjäll och som i över 40 års tid förts i Fanny Gelin's Parfymmagasin, Malm-torgsgatan 5, Sthlm, numera fås under adr. Firma Fanny Gelin, Norrviken. Riks och Sthlmstel. Norrviken 214. Pris 6:- kr. + porto.

Sjuka.

Besök eller skriv till Homöopatiska Institutet Auxilium, Saltmåtaregatan 5 (hörnet av Tegnérgatan), Rt. 825 11. Mottagn. 10-12; 2-4 eller enl. överenskommelse. Specialitet: Magsjukd., blodbrist, reumatism, fallandesjuka, influensa, njur- och gallsten samt sockersjuka.

Hultkrantz,

Homöopat. Läkare. STOCKHOLM.

Doktor J. Arvedsons kurs i Sjukgymnastik, Massage Pedagogisk Gymnastik

medför enligt kungl. maj:ts medgivande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Central-Institutet.
Kursen, 2-årig, börjar den 15 sept. Prospekt på begäran. D:r J. Arvedson, adr. Odengat. 1, Stockholm.

D:r A. KARSTEN

Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsg. 60, STOCKHOLM
Behandling av reumatiska åkommor.

Göteborgs Gymnastiska Institut

Östra Hamngatan 45, Göteborg 1.
Fullständigaste specialkurs i Massage och Sjukgymnastik samt nutida moderna fysikaliska behandlingsmetoder. Ny kurs börjar den 15 Januari. Rekvisera vårt nya illustr. prospekt.

Gymnastikdirektörsexamen

avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 15 sept. Prospekt Major J. G. Thulin, LUND.

Lait Antiphélique

borttager fräknar, finnar, fnassel och rynkor, samt gör huden fast och jämn. Pris kr. 6:50 + porto. Försändes diskret.

A.-B. Franska Parfymmagasinet,

21 Drottninggatan, Stockholm. Hovleverantör.

Parafininjektioner,

plastiska operationer, sårbehandling av leg. läkare och specialister. Massage, värmebehandling: violettera strålar m. m. Reuminstitut Allm. N. 209 93. Mästersamuelsgatan 18, 2 tr., Stockholm. Hiss, mottagn. 11-3.

Flickpension å Villa Vettra

Helpension för huslig utbildning, särdeles lämplig fortsättningskurs efter avsl. skolstudier. Ny kurs 22 jan.-8 maj, även halvårskurs. Undervisn. meddelas i matl., bakning, konservering, slakt samt alla husliga sysslor. Finare linne- och klädsömnad, konstsoömnad, vävnad, läderplastik och franska. Skickl. ex. lärarinnor, valfria ämnen. Nut. komfort, god omvårdnad. Angenämt hemliv. Begär prospekt. R. Sundbohmar 10.
FRU ELVIRA GÖBEL, Hammar, Askersund.

VARFÖR ÄR NI SJUK

då HOMEOPATIEN bevisligen är den bästa hjälparen vid alla sjukdomar. Ring, skriv eller gör oss ett besök. Fråglista för sjukdomsbeskrivning på begäran.

Vänd Eder med förtroende till

WESTLUNDS Fysikal. & Homeopatiska Inst.

Direktion Hagard Westlund.

Ex. Sjukgymn. och Hom. läkare

Vardagar 10-2. Aftonmottagning Tisdagar och Fredagar kl. 6-7 e. m.

R. T. 739 35. A. T. Öm. 16 16.

STUREGATAN 6, Stockholm.

OBS! Ny adress.

Avdelning för: Massage, Sjukgymnastik, Galv. elektricitet, Ultravioletta strålar, Hetluft m. m.

OBS. Alla kroniska sjukdomar, behandlas med stor framgång. (Flera 1,000 tacksamma patienter årl. kunna intyga homeopatiens värde. Försumma ej att sätta Eder i förbindelse med oss.

Gynna svensk industri.

Begär offert.

ALPSOL

året om erhålles genom användandet av våra kvartslampor. Eget fabrikat.

Stille-Werners Central,

Regeringsgatan 19, Stockholm.

Filip Holmqvists Handelsinstitut

Statsunderstött och under statsinspektion. GÖTEBORG.

Egen läroverksbyggnad.

Student-, Bank- och Korrespondentkurser. Gymnasialavdelning.

Handelskurser för folkskolebildade. Enskilda ämnen. Platsförmedling. Vårterminen börjar 15 januari 1923. Begär prospekt.

Lycebo Husmodersskola,

Sjömarken (Göteborg-Borås järnväg)

börjar sin sextonde praktiska hushållskurs den första februari 1923. Undervisning i matlagning, bakning, konservering, slakt, vävnad, linne- och klädsömnad, konstsoömnad m. m. Frisk, hälsosam trakt. Glatt och trevlig hemliv. Pris ett för allt kr. 125 pr mån. Förfrågningar ställas till Lycebo-Sjömarken.

Leksands Vävskola.

Vävskurs 15 jan.-15 april.

Grundlig undervisning. Endast ett fåtal elever. God helinackordering. Tillfälle till vintersport. L. Stenhammar, Leksand.

Bad-Homburg v. d. Höhe

Für eine junge Dame (Schwedin) aus guter Familie ist Pension in einer kleinen Offiziersfamilie in Bad-Homburg (Musikunterricht Piano seitens der Hausfrau) erhältlich.
Preis Kr. 100:— per Monat. — Musikunterricht extra. Antwort erbeten unter Chiffre "W. S. Hauptmann a. D." an S. Gumælius Annonbyrå, Sthlm, f. v. b.

S:t Mary's Abbey

Bedford, England.

M:rs W. Guy Nordenson "Welcome", Västerås rekommenderar varmt detta utmärkta studiehjem för unga damer. Språk, musik, konst, huslig ekonomi, dans, sport etc. Nästa termin börjar 8 Januari. Eskort anordnas om så önskas. Skriv till Föreståndarinnan.

För den nyfödde.

Provkartong med komplett, fin, väl-sydd utstyrelse å kr. 10 samt kr. 15. Stor modell. 2 kr. medfölje ordern. Obs! Elvaårig verksamhet. Fru E. Caspersson, Örebro 1.

Gurkmjolk.

Franskt originalrecept.

Bästa medel för erhållande av mjuk, klar och ungdomlig hy. Pris kr. 4:50 pr flaska.

Äkta Citroncrème.

Gör huden fraiche, mjuk och elastisk. Särskilt att rekommendera för torr och spröd hud. Pris kr. 4:— pr burk.

Medicinskt Hårvatten.

Hindrar hårfall. Stimulerar hårrötterna samt har förmågan att fullständigt desinficera hårbotten, varför det vid fortsatt användning helt utrotar mjällbildning. Pris 4:50 pr flaska.

Sändes pr postförskott + porto över hela landet.

MIA LILJEFORS

Exam. massör.

Klinik för medicinsk hårbehandling, huvudmassage o. ansiktsbehandling

Telef. 15420. Karl Gustafsgatan 16, Göteborg Telef. 15420.

GRANSHOLMS

FINPAPPERSBRUK

ANLAGT 1803 - GEMLA - ANLAGT 1803

Specialbruk för finare pappersorter

LEVERANTÖR AV

IDUNS PAPPER

OMBUD OCH PARTINEDERLAG I STOCKHOLM:

R. W. STARE

R. T. 40 44 59 KUNGSGATAN 59 A. T. 192 30

BARNENS ÖMTÅLIGA HUD

fordrar, att deras kläder tvättas med ett tvättmedel, som ej i tyget kvarlämnar några för huden irriterande beståndsdelar. Deras välbefinnande är beroende därav. Vill Ni dessutom bespara Eder själv en stor del av det eljest vanliga besväret med barntvätten bör Ni använda

Triton
TVÄTTPULVER

En ansvarskännande man

UNDERLÅTER ICKE att göra vad på honom ankommer för att ekonomiskt trygga sin familj.

HAN VET, att det effektivaste skyddet är en försäkring i ett solitt livbolag, allra hälst i dessa tider, då penningplacering för en privatperson är vanskeligare än någonsin, och det ej heller är så lätt att sätta av större summor på en gång.

SÅ SNART första premien är betald, finnes kapitalet färdigbildat i händelse av dödsfall. Tag därför omedelbart Eder livförsäkring, och tag den i

Allmänna Lif
försäkringsbolaget

Starka, väl väntabla,
tryggt placerade fonder.
Begär prospekt! Ring
Rt. 71882. Strandvägen 5 A, Stockholm.

(Cloetta) Nr 1

Där Cloetta-cacaon odlas

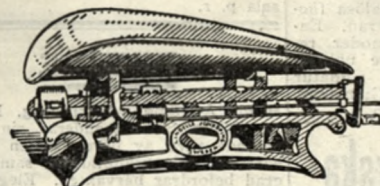
DET SOLDRUCKNA SYDAMERIKA, i Equadors och Venezuelas jämna tropikhetta, ligger världens främsta cacaodistrikt. Tungt och hårt är arbetet i den fuktvarma luften, men det ömtåliga cacaoträdet frodas och utvecklas som ingenstädes, och frukten är ojämförlig. Där hämtar vår fabrik råvaran till sin förnämliga Cloetta Guldcacao.

Cloetta

Nordens äldsta men modernaste tillverkning. Finnes överallt.

sten

Varje mor

önskar att oavbrutet kunna följa sina barns fysiska utveckling framförallt under de första månaderna.

LINDELLS BARNVÅGAR upplysa omedelbart om varje oregelbundenhet i det sätt, varpå barnet tillgodogör sig den näring det erhåller.

LINDELLS BARNVÅGAR förena stor pålitlighet och garanterad känslighet med ett elegant utseende och hava tillvunnit sig anseende såsom de bästa och billigaste. Efterfråga därför hos Edra järnhandlare

Lindells
BARNVÅGAR

FABRIKANTER:
LINDELLS VÅGFABRIKS A.-B.
JÖNKÖPING